

# UDRUGA KOŠARKAŠKIH SUDACA KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

## PRIRUČNIK ZA POMOĆNE SUCE



Kolovoz 2015.

**Autorizacija, stručna i tehnička obrada:  
Mario Subotičanec**

**Napomena:**

Interna publikacija Udruge košarkaških sudaca Koprivničko-križevačke županije.  
Zabranjeno je svako umnožavanje i distribuiranje ovog materijala bez prethodne suglasnosti  
Udruge košarkaških sudaca Koprivničko-križevačke županije.

## SADRŽAJ

<b>UVOD</b>	4
<b>PRIPREMA I SURADNJA POMOĆNIH</b>	4
MEĐUSOBNA SURADNJA POMOĆNIH SUDACA	5
SURADNJA POMOĆNIH SUDACA S MOMČADIMA	5
SURADNJA POMOĆNIH SUDACA SA SUCIMA	6
<b>ADMINISTRATIVNI POSTUPCI</b>	
ODABIR KOŠEVA I KLUPA MOMČADI	7
SUDAČKI ZNAKOVI	9
<b>TEHNIČKA OPREMA</b>	17
SAT ZA MJERENJE IGRE, SEMAFOR I ŠTOPERICA	17
SAT ZA MJERENJE NAPADA	18
OZNAKE ZA POGREŠKE IGRAČA	19
OZNAKE ZA POGREŠKE MOMČADI	19
STRELICA PROMJENJIVOG POSJEDA LOPTE	19
ZAPISNIK	20
<b>OPUNOMOĆENIK</b>	21
<b>DUŽNOSTI ZAPISNIČARA I POMOĆNIKA ZAPISNIČARA</b>	21
<b>PISANJE ZAPISNIKA</b>	22
UPISIVANJE DOGAĐAJA	24
POGREŠKE IGRAČA I TRENERA	25
PET POGREŠAKA IGRAČA	27
POGREŠKE MOMČADI	27
POGREŠKE U PISANJU ZAPISNIKA	28
TEKUĆI REZULTAT	29
POGODAK: POSTIZANJE I VRIJEDNOST	31
<b>DUŽNOSTI MJERITELJA VREMENA</b>	32
<b>DUŽNOSTI MJERITELJA NAPADA</b>	33
<b>24 i 14 SEKUNDI</b>	34
<b>MINUTA ODMORA</b>	35
<b>ZAMJENA</b>	37
<b>PROMJENJIVI POSJED LOPTE</b>	38
<b>STATUS LOPTE</b>	39
<b>POSJED LOPTE</b>	40

Svako obraćanje treneru, igraču, sucu itd. u muškom rodu u ovom Priručniku odnosi se i na ženski rod. Treba shvatiti da je to učinjeno iz praktičnih razloga.

## UVOD

Pomoćni suci su zapisničar, pomoćnik zapisničara, mjeritelj vremena i mjeritelj napada. Utakmicu vodi pet do sedam sudaca. Dva ili tri na terenu i tri ili četiri za zapisničkim stolom kojima pomaže opunomoćenik, ako je prisutan. Oni moraju surađivati i djelovati kao ekipa. Nakon dolaska u dvoranu upoznaju se s kolegama i stvara se vedro, ali radno ozračje.

## PRIPREMA I SURADNJA POMOĆNIH SUDACA

Pomoćni suci obavezni su doći u dvoranu najkasnije 30 minuta prije početka utakmice. Po dolasku u dvoranu zauzet će svoje mjesto za zapisničkim stolom.

Pomoćni suci moraju biti jednoobrazno odjeveni. Organizator utakmice trebao bi pomoćnim sucima osigurati pribor, no pomoćni suci u pravilu donose na utakmicu vlastiti pribor, iz praktičnih razloga, za obavljanje dužnosti, i to:

1. **Zapisničar:** dvije olovke različitih boja, jednu za prvo i treće razdoblje, a jednu za drugo i četvrto razdoblje, i zviždaljku koja se zvukom razlikuje od bilo kojeg drugog signala na igralištu.
2. **Pomoćnik zapisničara** dvije olovke i zviždaljku.
3. **Mjeritelj vremena:** zviždaljku.
4. **Mjeritelj napada:** zviždaljku

Sa sobom pomoćni suci moraju imati iskaznicu za pomoćne suce, ako im je izdana od nadležne Udruge košarkaških sudaca, koja je valjana za tekuću sezonu i kojom potvrđuju svoju osposobljenost za obavljanje poslova za zapisničkim stolom. Prije početka utakmice iskaznicu moraju pokazati opunomoćeniku, ako je prisutan, ili prvom sucu. Nakon toga se predstave opunomoćeniku i sucima i podijele svoje odgovornosti (zapisničar, pomoćnik zapisničara, mjeritelj vremena, mjeritelj napada).

Ispravnost svog pribora i tehničkih uređaja koje osigurava organizator utakmice, pomoćni suci će provjeriti prije početka utakmice, a o eventualnim neispravnostima upozoriti će opunomoćenika ili prvog suca.

Ispravnost tehničkih uređaja se kontrolira na način da mjeritelj vremena i mjeritelj napada uključe svoje satove i provjere da li:

- su na satu vidljivi svi brojevi
- se signal sata automatski oglašava po isteku vremena
- signal sata zvuci dovoljno glasno
- su ispravne oznake za bonus
- su ispravne oznake za minutu odmora
- su ispravne oznake za pogreške igrača
- se sat za napad mora resetirati na 14 i 24 sekunde

Svi tehnički uređaji, rezervni pribor, zapisnik moraju biti ispravni i pripremljeni za početak utakmice. Od dolaska u dvoranu pomoćni suci moraju uvijek biti na raspolaganju opunomoćeniku, ako je prisutan, i sucima. Prostor oko zapisničkog stola mogu napustiti uz dopuštenje opunomoćenika ili sudaca.

Za vrijeme utakmice pomoćni suci ne smiju komentirati sudačke odluke i u svome radu moraju biti neutralni.

U slučaju da na kraju utakmice dođe do incidenta pomoćni suci odlaze u svoju svlačionicu, prostoriju za službene osobe ili sudačku svlačionicu, gdje do kraja zaključuju zapisnik. Po završetku utakmice pozdravljaju se sa sucima i opunomoćenikom, ako je prisutan.

## **MEĐUSOBNA SURADNJA POMOĆIH SUDACA**

**Zapisničar i pomoćnik zapisničara** s ostalim pomoćnim sucima surađuju prilikom minute odmora, zamjene igrača, kada nije uočio događaj (tko je postigao pogodak, napravio pogrešku, sto se točno dogodilo i sl.), kod ispravljanja pogreške i pogreške koja se može ispraviti.

**Mjeritelj vremena** surađuje s ostalim pomoćnim sucima kod minute odmora, zamjene igrača, pri kraju svakog razdoblja ili produžetka (kada mora pratiti loptu), po isteku napada, kod ispravljanja pogreške i pogreške koja se može ispraviti.

**Mjeritelj napada** surađuje s ostalim pomoćnim sucima prilikom isteka napada, kada treba resetirati na 14 sekundi, pri kraju svakog razdoblja ili produžetka, kod ispravljanja pogreške i pogreške koja se može ispraviti.

Svaki pomoćni sudac odgovoran je za svoj djelokrug rada, međutim njihova međusobna suradnja (uz uvjet da svoj dio posla dobro obave) umanjuje mogućnost pojave pogreške.

## **SURADNJA POMOĆNIH SUDACA S MOMČADIMA**

Pomoćni suci surađuju s momčadima:

- Prije početka utakmice, prilikom predaje popisa igrača i potpisivanja zapisnika
- Prilikom traženja minute odmora. Znak za minutu odmora mora se dati kod prve povoljne prilike za minutu odmora.
- Kod zamjena igrača, kada zamjena mora zapisničaru reci broj igrača koji napušta igru kako zapisničar ne bi dao znak za zamjenu ako igrač koji treba napustiti igru izvodi slobodno(a) bacanje(a)
- Davanje statističkih informacija (o preostalom vremenu, broju pogrešaka i sl.).

Pomoćni suci nemaju potrebu razgovarati s trenerima, igračima ili pratiteljima momčadi za vrijeme utakmice.

Ukoliko dođe do bilo kakve neželjene situacije (nesportsko ponašanje trenera, igrača ili pratitelja momčadi prema pomoćnim sucima), dužnost pomoćnih sudaca je da o tome obavijeste prvog suca prilikom prve mrtve lopte kada je sat za igru zaustavljen.

## SURADNJA POMOĆNIH SUDACA SA SUCIMA

Preduvjet za dobru suradnju pomoćnih sudaca sa sucima na igralištu je poznavanje sudačkih znakova.

Pomoćni suci sucima na igralištu daju znak za minutu odmora, zamjenu, istek razdoblja napada, istek vremena svakog razdoblja ili produžetka, petu pogrešku igrača, isključujuću pogrešku trenera itd.

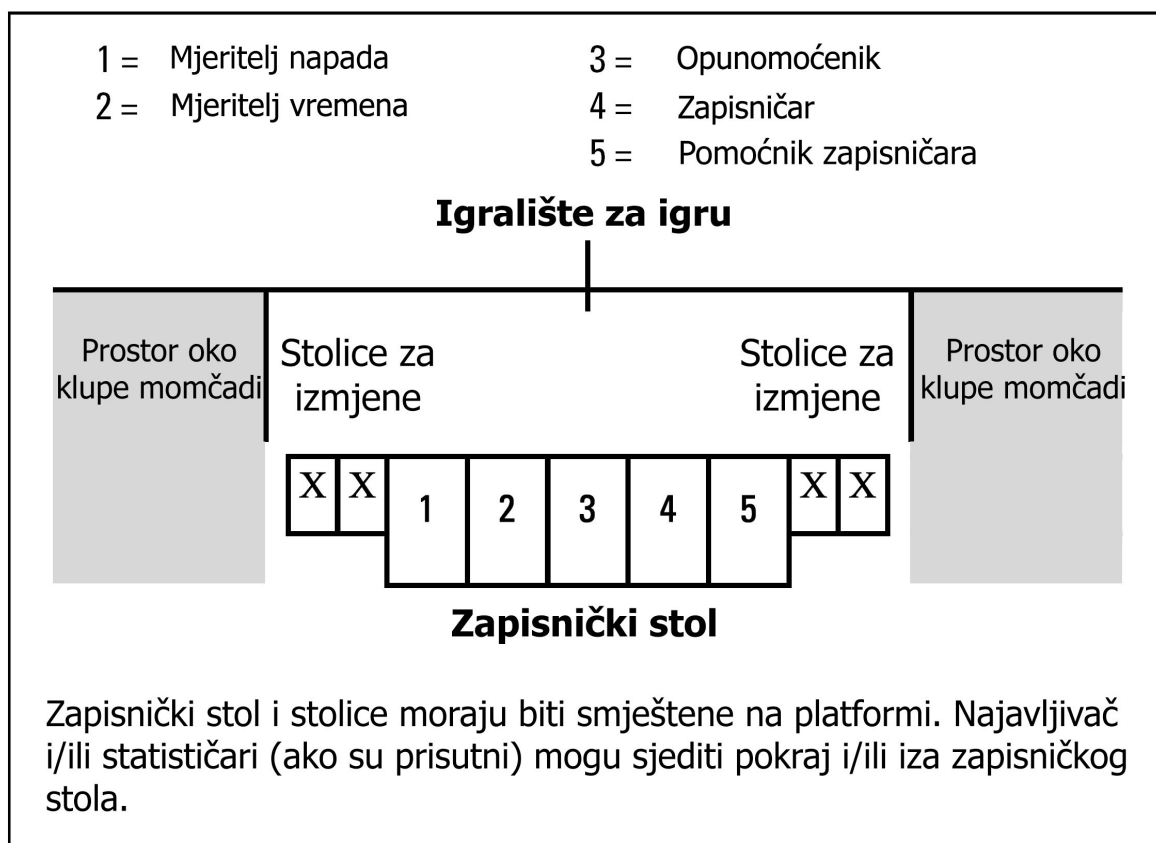
Također, obavještavaju suca kada momčad načini četiri pogreške momčadi u svakom razdoblju, kada uoče pogrešku koja se može ispraviti, kada se pokvari sat za mjerenje vremena ili uređaj za mjerenje napada ili se njihov signal ne čuje.

Pomoćni suci ostaju po završetku utakmice na raspolaganju sucima i opunomoćeniku sve dok im oni ne dopuste odlazak.

Pomoćni suci moraju znati ispravno upotrebljavati pojmove: lopta postaje živa, lopta postaje mrtva, posjed lopte i igrač u trenutku bacanja na kos.

Dobar zapisnički stol je jedan od preduvjeta za dobro suđenje sudaca na igralištu, regularnost i nesmetano odvijanje utakmice.

## ADMINISTRATIVNI POSTUPCI



Dijagram 1

## **ODABIR KOŠEVA I KLUPA MOMČADI**

Za sve utakmice, prvoimenovanoj momčadi u programu (domaćinu) dodjeljuje se klupa i kos lijevo od zapisničkog stola, gledajući prema igralištu.

Međutim, ako se momčadi dogovore, mogu zamijeniti klupe i/ili koševe.

Prije prvog i trećeg razdoblja momčadi se imaju pravo zagrijavati na onoj polovici igrališta na kojoj je protivnički kos.

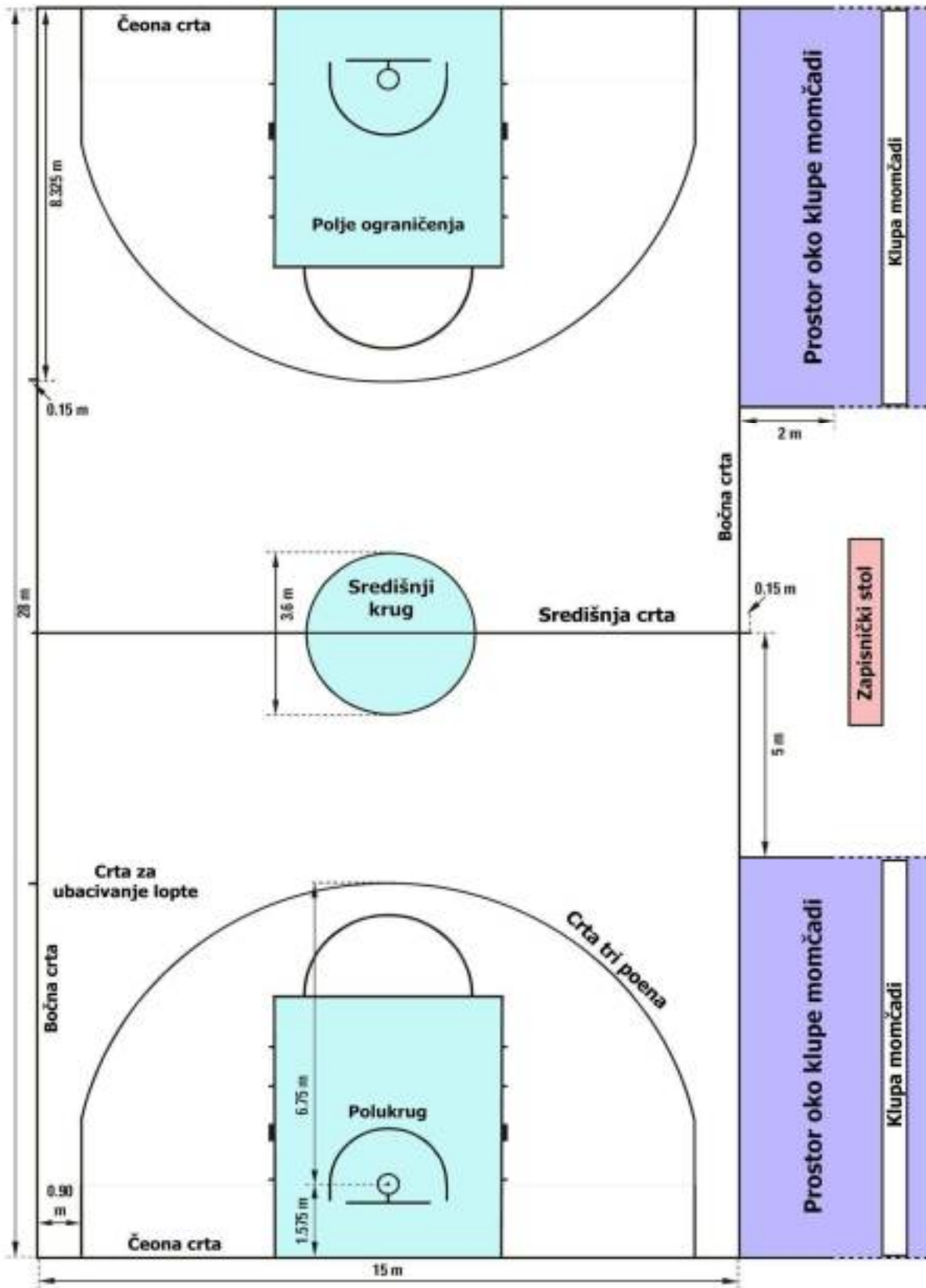
Momčadi mijenjaju koševe za drugo poluvrijeme.

U svim produžecima momčadi nastavljaju igrati prema istim koševima kao i u četvrtom razdoblju.

Prostori oko klupa momčadi moraju biti označeni izvan igrališta omeđeni dvjema crtama kako je prikazano na Dijagramu 2.

Na klupama za momčadi treba biti na raspolaganju četrnaest (14) sjedećih mjesta za trenera, pomoćne trenere, zamjenike i pratitelje momčadi. Sve druge osobe trebaju biti najmanje dva (2) m iza klupe momčadi.

Prvoimenovana momčad u službenom programu (domaćin) nosi svijetle majice (najbolje bijele). Drugo imenovana momčad u službenom programu (gost) nosi tamne majice. Ako se momčadi dogovore, mogu zamijeniti boje majica.



Dijagram 2



## SUDAČKI ZNAKOVI

Znakovi rukama koji su prikazani u ovim Pravilima su jedini službeni znakovi.

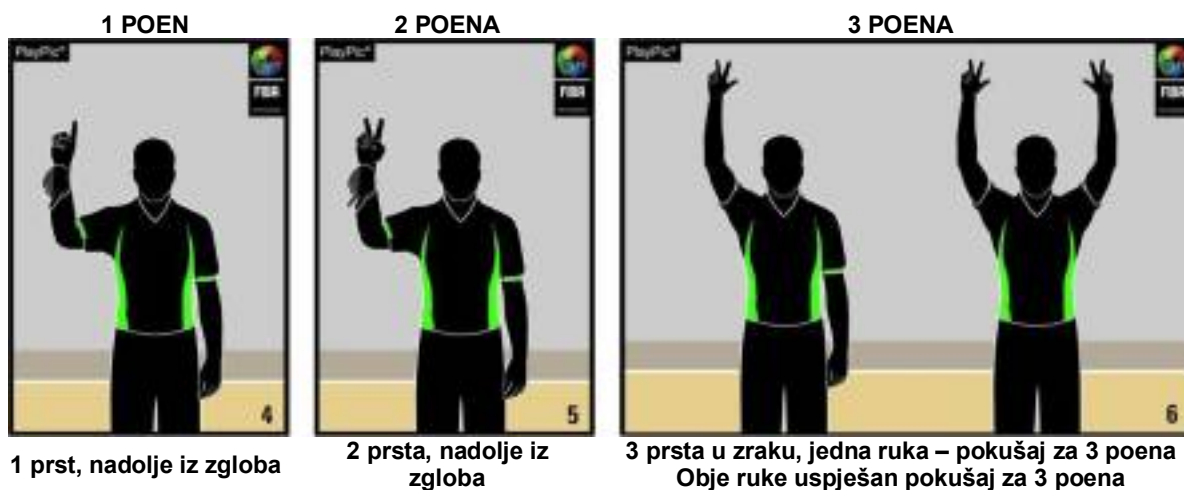
Kod pokazivanja zapisničkom stolu preporučljivo je i verbalno komuniciranje (na međunarodnim utakmicama na engleskom jeziku).

Važno je da pomoćni suci znaju ove znakove.

### Sat za igru



### Postizanje pogodaka



## Zamjena i minuta odmora

### ZAMJENA



Ukrštene podlaktice

### DOZVOLA ULASKA



Otvorenim dlanom mahati prema tijelu

### ODOBRENA MINUTA ODMORA



Napraviti „T“ kažiprstom

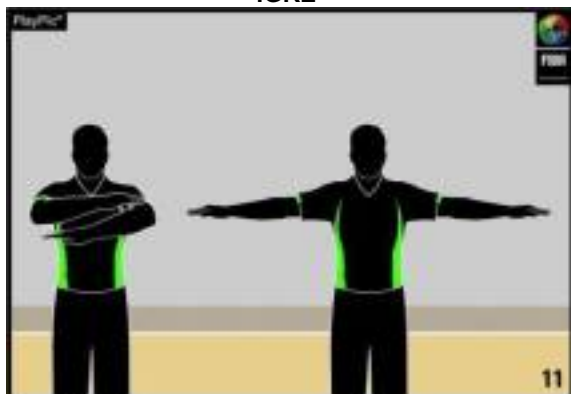
### TV MINUTA ODMORA



Raširene ruke sa stisnutim šakama

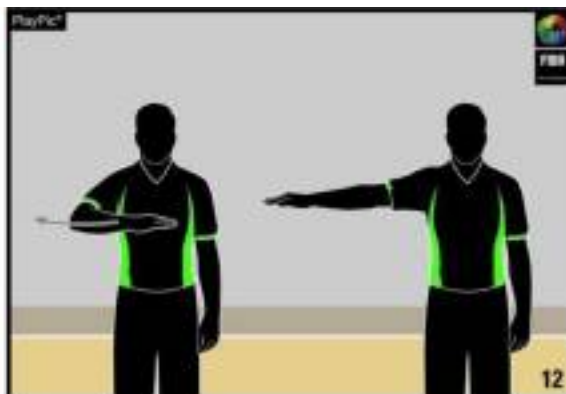
## Informativni

### PONIŠTAVANJE POGOTKA, PONIŠTAVANJE IGRE



Ukrštanje ruku jednom ispred tijela

### VIDLJIVO BROJANJE



Brojanje mahanjem dlana

### KOMUNIKACIJA



Palac gore

### RESETIRANJE SATA ZA NAPAD



Ispruženi kažiprst kruži

### SMJER IGRE I/ILI LOPTA VAN GRANIČNIH CRTA



Prst uperen u smjeru igre paralelno sa bočnom crtom

### DRŽANA LOPTA ILI SITUACIJA ZA PODBACIVANJE



Palci podignuti uvis te uperen prst u smjeru strelice promjenjivog posjeda

## Prekršaji

### KORACI



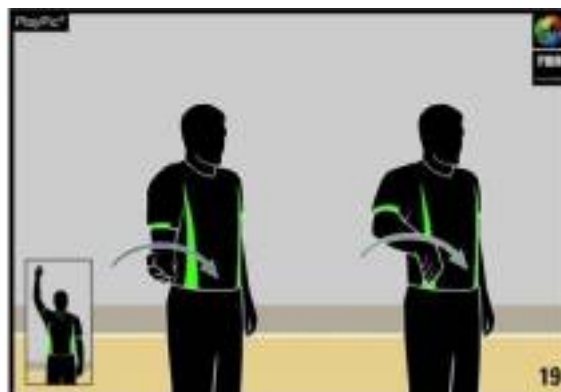
Kruženje šakama

### NEPRAVILNO VOĐENJE: DVOSTRUKO VOĐENJE



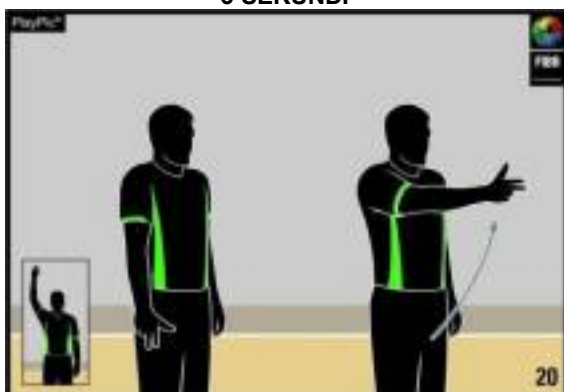
Tapkanje dlanovima

### NEPRAVILNO VOĐENJE: NOŠENA LOPTA



Pola zaokreta dlanom prema naprijed

### 3 SEKUNDI



Ispruženom rukom pokazati 3 prsta

### 5 SEKUNDI



Pokazati 5 prstiju

### 8 SEKUNDI



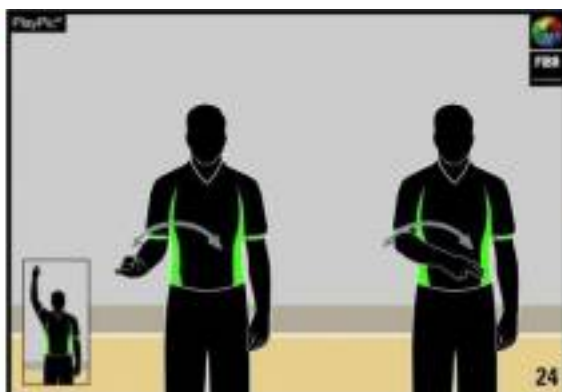
Pokazati 8 prstiju

### 24 SEKUNDI



Prstima dotaknuti rame

### LOPTA VRAĆENA U ZADNJE POLJE



Prebaciti kažiprst ispred tijela

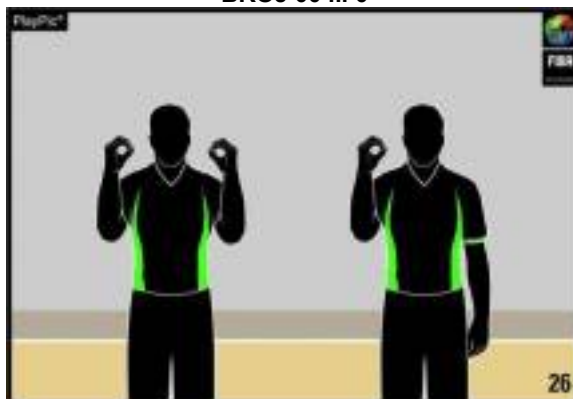
### NAMJERNO IGRANJE NOGOM



Prst uperen prema stopalu

## Brojevi igrača

### BROJ 00 ili 0



Objе ruke pokazuju nulu    Desna ruka pokazuje nulu

### BROJEVI OD 1 DO 5



Desna ruka pokazuje brojeve od 1 do 5

### BROJEVI OD 6 DO 10



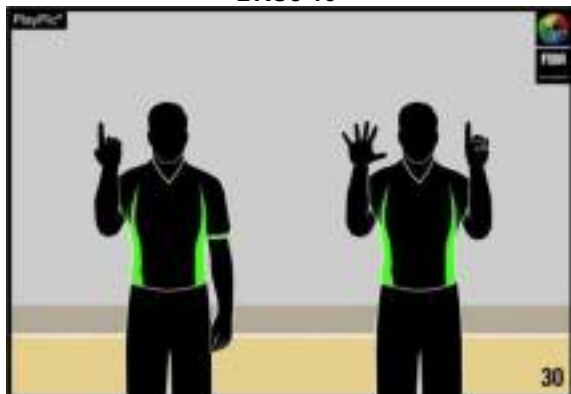
Desna ruka pokazuje 5, a lijeva brojeve od 1 do 5

### BROJEVI OD 11 DO 15



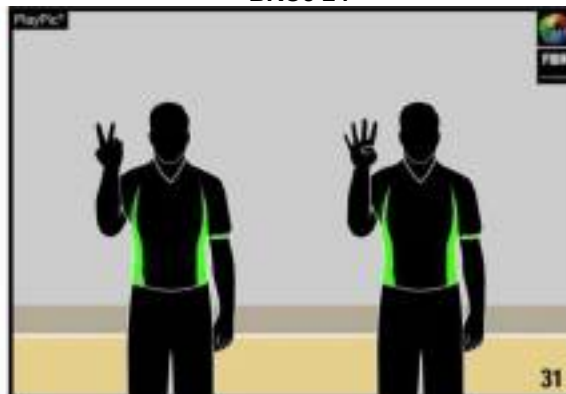
Desna ruka pokazuje šaku, a lijeva ruka brojeve od 1 do 5

### BROJ 16



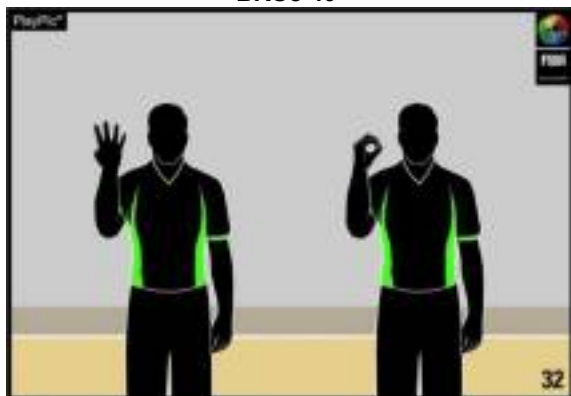
Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 1 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 6 – znamenka jedinice

### BROJ 24



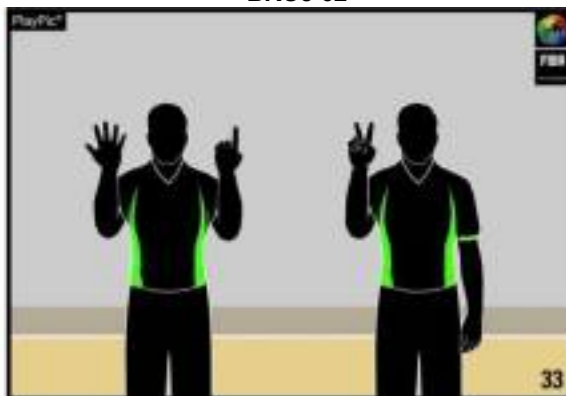
Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 2 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 4 – znamenka jedinice

**BROJ 40**



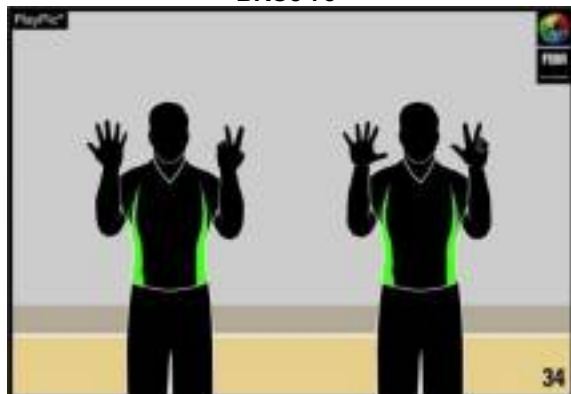
Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 4 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 0 – znamenka jedinice

**BROJ 62**



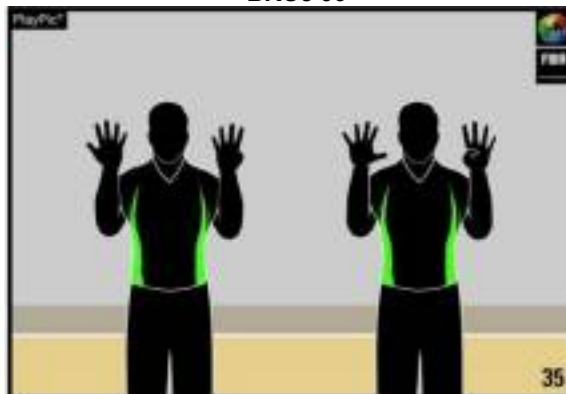
Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 6 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 2 – znamenka jedinice

**BROJ 78**



Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 7 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 8 – znamenka jedinice

**BROJ 99**



Prvo zatvorenim dlanom pokazati broj 9 – znamenka desetice, potom otvorenim dlanovima pokazati broj 9 – znamenka jedinice

## Vrste pogrešaka

**DRŽANJE**



Obuhvatiti zglob na ruci

**BLOKIRANJE  
(OBRAMBENO),  
NEPRAVILNI EKTRAN  
(NAPADAČKI)**



Obje ruke na bokovima

**GURANJE ILI  
PROBIJANJE BEZ  
LOPTE**



Pokazati guranje

**IGRANJE RUKAMA**



Primiti zapešće prema naprijed

**NEDOZVOLJENA  
UPORABA RUKU**



Udariti zglob

**PROBIJANJE S  
LOPTOM**



Stisnutom šakom  
udariti u otvoren dlan

**NEPRAVILNO IGRANJE  
NA RUKU**



Udariti dlanom u drugu  
podlakticu

**PREKOMJERNO  
ZAMAHIVANJE  
LAKTOVIMA**



Zamah laktom unatrag

**UDARAC U GLAVU**



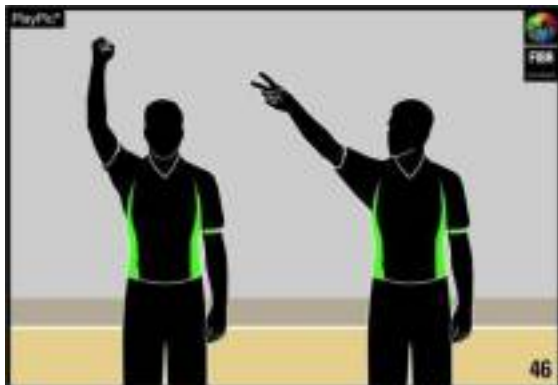
Pokazati kontakt u  
glavu

**POGREŠKA MOMČADI  
U POSJEDU LOPTE**



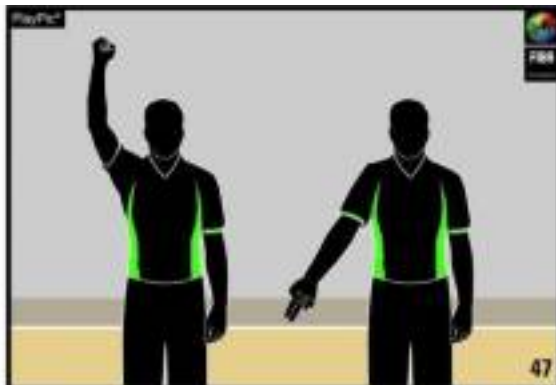
Stisnutom šakom  
pokazati prema košu  
momčadi koja je  
napravila pogrešku

**POGREŠKA PRILIKOM MOMENTA ŠUTA**



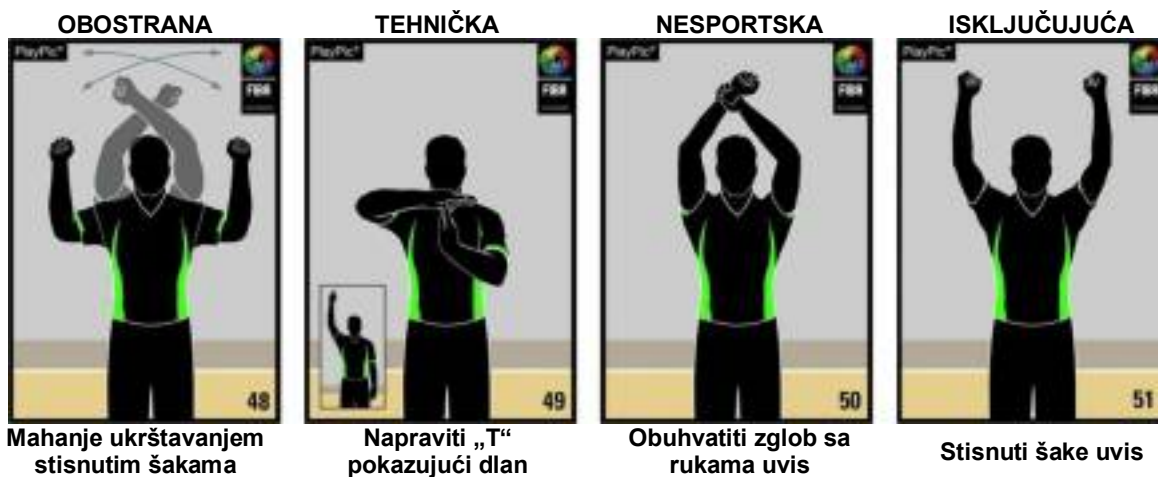
Jednom rukom stisnuti šaku uvis, potom  
naznačiti broj slobodnih bacanja

**POGREŠKA KOJA NIJE U MOMENTU ŠUTA**

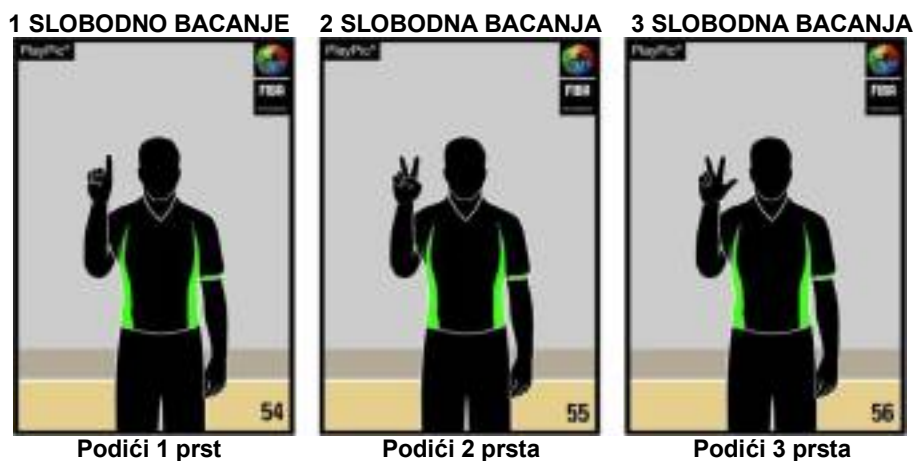


Jednom rukom stisnuti šaku uvis, potom pokazati  
u pod

## Posebne pogreške



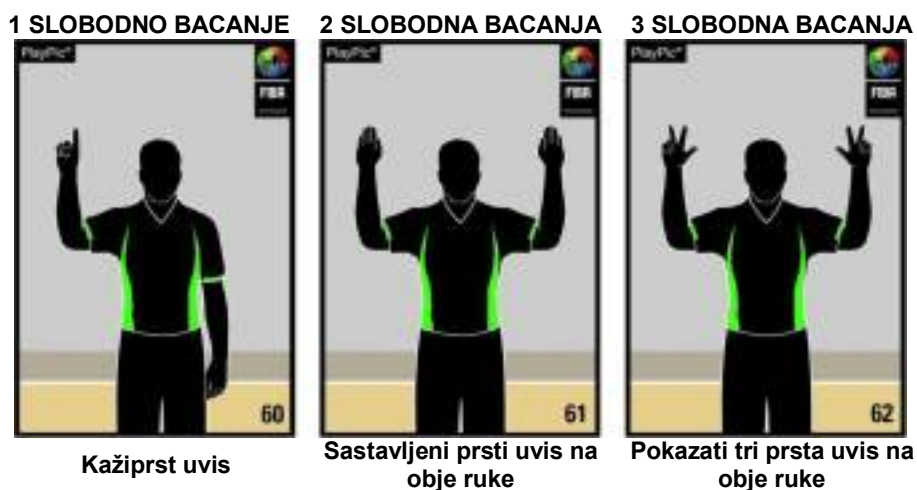
## Kazne za pogreške - pokazivanje zapisničkom stolu



### Administriranje slobodnih bacanja – aktivan sudac (vodeći)



### Administriranje slobodnih bacanja – pasivni suci (prateći i centralni)



Dijagram 3



## TEHNIČKA OPREMA

Domaćin mora osigurati slijedeću tehničku opremu koja mora biti na raspolaganju sucima i pomoćnim sucima:

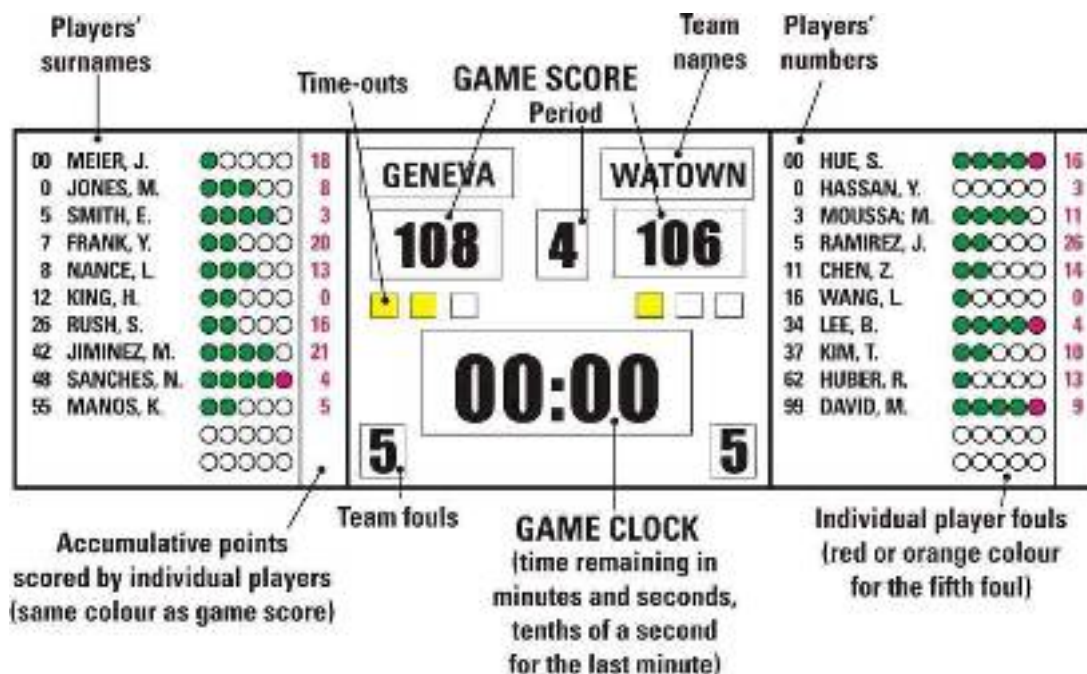
### SAT ZA MJERENJE IGRE, SEMAFOR I ŠTOPERICA

Sat za igru mora:

- Biti digitalni s odbrojavanjem prema dolje koji se oglašava na kraju razdoblja čim se na ekranu pokazuje nula (00:00).
- Imati mogućnost označavanja preostalog vremena u sekundama i desetinkama sekunde (1/10) u posljednjoj minuti razdoblja.
- Biti postavljen tako da ga vide svi koji sudjeluju u igri, uključujući i gledatelje
- Imati zvučni signal koji se sam uključuje po isteku vremena za igru, i imati mogućnost da mjeritelj vremena može uključiti zvučni signal prilikom zahtjeva za zamjenu, minutu odmora, proteku minute odmora ili za davanje upozorenja prilikom ispravka greške

Sat za igru se upotrebljava za mjerenje četvrtina, produžetaka i intervala igre. Za mjerenje minute odmora se upotrebljava primjereni uređaj uklopljen u semafor (ne sat za igru) ili stoperica. Stoperica se još koristi i u slučajevima kada dođe do kvara sata za igru.

Kontrolna ploča sata za igru mora biti na raspolaganju mjeritelju vremena, a odvojena kontrolna ploča za semafor mora biti na raspolaganju pomoćniku zapisničara. Kontrolna ploča ne može biti tipkovnica računala. Svaka ploča mora omogućiti lako ispravljanje svakog netočnog podatka i imati memoriju za snimanje podataka o utakmici koja će trajati najmanje trideset (30) minuta.



Dijagram 4

Semafor mora imati:

- Digitalni sat za igru s padajućim brojevima.
- Poene koje je postigla svaka momčad i, a za 1 stupanj, zbroj poena koje je postigao svaki igrač.
- Broj svakog igrača pojedinačno, a za 1 stupanj i njihova odgovarajuća prezimena
- Imena momčadi
- Broj pogrešaka svakog igrača u momčadi od 1 do 5. Peta pogreška označava se crveno ili narančasto. Broj pogreška može biti prikazan s pet indikatora ili brojevima visokim najmanje 135 mm. Osim toga, peta pogreška može se označiti smanjenim bljeskom (1 Hz) od pet sekundi.
- Broj pogrešaka momčadi od 1 do 5, sa zaustavljanjem na 5.
- Broj razdoblja od 1 do 4 i E za produžetke.
- Broj odobrenih minuta odmora u poluvremenu od 0 do 3.
- Oznaka za označavanje momčadi za ubacivanje lopte u slijedećoj situaciji promjenjivog posjeda lopte.
- Sat za mjerenje minute odmora može biti uklopljen. Sat za igru ne smije se koristiti u tu svrhu.

## **SAT ZA MJERENJE NAPADA**

Sat za mjerenje napada mora imati:

- Odvojenu kontrolnu jedinicu za mjerenje napada, s vrlo glasnim automatskim signalom koji označava kraj razdoblja 24 sekunde kada uređaj pokaze nulu (0), koji je različit od zvučnog signala sata za igru
- Digitalni sat s padajućim brojevima koji pokazuje vrijeme samo u sekundama.

Sat za mjerenje napada mora imati mogućnost da:

- započne odbrojavanje od dvadeset četiri (24) sekunde.
- započne odbrojavanje od četrnaest (14) sekundi
- se zaustavi pokazujući preostale sekunde.
- se ponovno pokrene od vremena kada je zaustavljen
- ništa ne pokazuje ako je to potrebno.

Sat za napad mora biti spojen sa satom za igru tako da kada:

- se zaustavi sat za igru, sat za napad se automatski zaustavi.
- sat za igru nastavlja odbrojavati, bude moguće da se sat za napad ručno pokrene.
- se sat za napad zaustavi ili oglasi, sat za igru nastavi odbrojavati i da se ručno zaustavi ako je to potrebno.

Sat za pokazivanje napada, zajedno s dodatnim satom za igru i crvenim svjetlom mora:

- Biti smješten iznad svake ploče na udaljenosti od najmanje 300 mm ili obješen sa stropa.
- Imati brojeve na satu za napad i satu za igru različitih boja.
- Imati brojeve visoke najmanje 230 mm i veće od brojeva na satu za igru.



Dijagram 5

### OZNAKE ZA POGREŠKE IGRAČA

Pet (5) oznaka koje koristi zapisničar za pogreške igrača trebaju biti:

- Bijele boje.
- S brojevima koji ne smiju biti kraci od 200 mm, ni uzi od 100 mm
- Označene brojevima od 1 do 5 (od 1 do 4 crne, a broj 5 crvene boje)

### OZNAKE ZA POGREŠKE MOMČADI

Dvije (2) oznake za pogreške momčadi za zapisničara moraju biti:

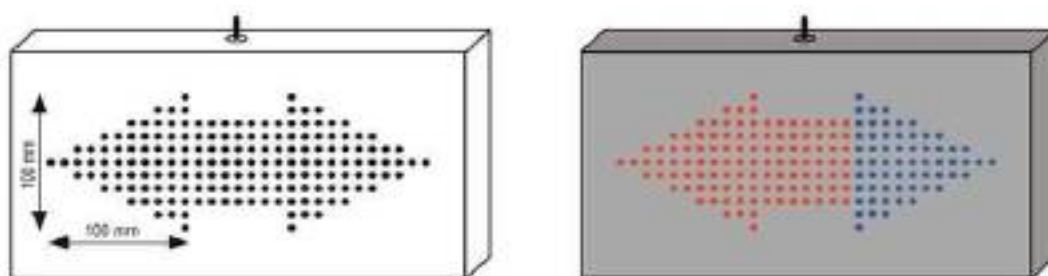
- Crvene boje.
- Minimalno visoke 350 mm i široke 200 mm.
- Jasno vidljive svima koji sudjeluju u utakmici, uključujući i gledatelje, kada se postave na bilo koju stranu zapisničkog stola
- Koriste se da označe broj momčadskih pogrešaka do pet (5) i da pokazu da je momčad došla u situaciju kazne za pogreške momčadi

Električni ili elektronski uređaji mogu se koristiti pod uvjetom da ispunjavaju gore navedene specifikacije.

### STRELICA PROMJENJIVOG POSJEDA LOPTE

Strelica promjenjivog posjeda lopte kojeg koristi zapisničar mora:

- Imati strelicu čije su dimenzije 100x100 mm.
- Imati na prednjoj strani pokazivač u obliku strelice koja svijetli crveno kada se upali i tako pokazuje smjer promjenjivog posjeda. Strelica ne mora biti elektroničke izrade već može biti i ručne.
- Biti smještena na sredini zapisničkog stola i jasno vidljiva svima koji sudjeluju u utakmici, uključujući i gledatelje.



Dijagram 6 – Strelica promjenjivog posjeda

## ZAPISNIK

U praksi se koristi FIBA-in zapisnik koji se koristi na međunarodnim utakmicama i na utakmicama u organizaciji HKS-a (Dijagram 7).

Team A		Team B																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Competition _____		Date _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Game No. _____		Time _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Referee _____		Referee _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Place _____		Umpire 1 _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
		Umpire 2 _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
<b>Team A</b> Time-outs <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Team fouls Period ① <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> ② <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Period ③ <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> ④ <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Extra periods _____		<b>RUNNING SCORE</b>																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
License no. _____ <b>Players</b> No. <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Foul 1 2 3 4 5		<table border="1"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>A</th> <th>B</th> <th>A</th> <th>B</th> <th>A</th> <th>B</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>1</td><td>41</td><td>41</td><td>81</td><td>81</td><td>121</td><td>121</td></tr> <tr><td>2</td><td>2</td><td>42</td><td>42</td><td>82</td><td>82</td><td>122</td><td>122</td></tr> <tr><td>3</td><td>3</td><td>43</td><td>43</td><td>83</td><td>83</td><td>123</td><td>123</td></tr> <tr><td>4</td><td>4</td><td>44</td><td>44</td><td>84</td><td>84</td><td>124</td><td>124</td></tr> <tr><td>5</td><td>5</td><td>45</td><td>45</td><td>85</td><td>85</td><td>125</td><td>125</td></tr> <tr><td>6</td><td>6</td><td>46</td><td>46</td><td>86</td><td>86</td><td>126</td><td>126</td></tr> <tr><td>7</td><td>7</td><td>47</td><td>47</td><td>87</td><td>87</td><td>127</td><td>127</td></tr> <tr><td>8</td><td>8</td><td>48</td><td>48</td><td>88</td><td>88</td><td>128</td><td>128</td></tr> <tr><td>9</td><td>9</td><td>49</td><td>49</td><td>89</td><td>89</td><td>129</td><td>129</td></tr> <tr><td>10</td><td>10</td><td>50</td><td>50</td><td>90</td><td>90</td><td>130</td><td>130</td></tr> <tr><td>11</td><td>11</td><td>51</td><td>51</td><td>91</td><td>91</td><td>131</td><td>131</td></tr> <tr><td>12</td><td>12</td><td>52</td><td>52</td><td>92</td><td>92</td><td>132</td><td>132</td></tr> <tr><td>13</td><td>13</td><td>53</td><td>53</td><td>93</td><td>93</td><td>133</td><td>133</td></tr> <tr><td>14</td><td>14</td><td>54</td><td>54</td><td>94</td><td>94</td><td>134</td><td>134</td></tr> <tr><td>15</td><td>15</td><td>55</td><td>55</td><td>95</td><td>95</td><td>135</td><td>135</td></tr> <tr><td>16</td><td>16</td><td>56</td><td>56</td><td>96</td><td>96</td><td>136</td><td>136</td></tr> <tr><td>17</td><td>17</td><td>57</td><td>57</td><td>97</td><td>97</td><td>137</td><td>137</td></tr> <tr><td>18</td><td>18</td><td>58</td><td>58</td><td>98</td><td>98</td><td>138</td><td>138</td></tr> <tr><td>19</td><td>19</td><td>59</td><td>59</td><td>99</td><td>99</td><td>139</td><td>139</td></tr> <tr><td>20</td><td>20</td><td>60</td><td>60</td><td>100</td><td>100</td><td>140</td><td>140</td></tr> <tr><td>21</td><td>21</td><td>61</td><td>61</td><td>101</td><td>101</td><td>141</td><td>141</td></tr> <tr><td>22</td><td>22</td><td>62</td><td>62</td><td>102</td><td>102</td><td>142</td><td>142</td></tr> <tr><td>23</td><td>23</td><td>63</td><td>63</td><td>103</td><td>103</td><td>143</td><td>143</td></tr> <tr><td>24</td><td>24</td><td>64</td><td>64</td><td>104</td><td>104</td><td>144</td><td>144</td></tr> <tr><td>25</td><td>25</td><td>65</td><td>65</td><td>105</td><td>105</td><td>145</td><td>145</td></tr> <tr><td>26</td><td>26</td><td>66</td><td>66</td><td>106</td><td>106</td><td>146</td><td>146</td></tr> <tr><td>27</td><td>27</td><td>67</td><td>67</td><td>107</td><td>107</td><td>147</td><td>147</td></tr> <tr><td>28</td><td>28</td><td>68</td><td>68</td><td>108</td><td>108</td><td>148</td><td>148</td></tr> <tr><td>29</td><td>29</td><td>69</td><td>69</td><td>109</td><td>109</td><td>149</td><td>149</td></tr> <tr><td>30</td><td>30</td><td>70</td><td>70</td><td>110</td><td>110</td><td>150</td><td>150</td></tr> <tr><td>31</td><td>31</td><td>71</td><td>71</td><td>111</td><td>111</td><td>151</td><td>151</td></tr> <tr><td>32</td><td>32</td><td>72</td><td>72</td><td>112</td><td>112</td><td>152</td><td>152</td></tr> <tr><td>33</td><td>33</td><td>73</td><td>73</td><td>113</td><td>113</td><td>153</td><td>153</td></tr> <tr><td>34</td><td>34</td><td>74</td><td>74</td><td>114</td><td>114</td><td>154</td><td>154</td></tr> <tr><td>35</td><td>35</td><td>75</td><td>75</td><td>115</td><td>115</td><td>155</td><td>155</td></tr> <tr><td>36</td><td>36</td><td>76</td><td>76</td><td>116</td><td>116</td><td>156</td><td>156</td></tr> <tr><td>37</td><td>37</td><td>77</td><td>77</td><td>117</td><td>117</td><td>157</td><td>157</td></tr> <tr><td>38</td><td>38</td><td>78</td><td>78</td><td>118</td><td>118</td><td>158</td><td>158</td></tr> <tr><td>39</td><td>39</td><td>79</td><td>79</td><td>119</td><td>119</td><td>159</td><td>159</td></tr> <tr><td>40</td><td>40</td><td>80</td><td>80</td><td>120</td><td>120</td><td>160</td><td>160</td></tr> </tbody> </table>				A	B	A	B	A	B	A	B	1	1	41	41	81	81	121	121	2	2	42	42	82	82	122	122	3	3	43	43	83	83	123	123	4	4	44	44	84	84	124	124	5	5	45	45	85	85	125	125	6	6	46	46	86	86	126	126	7	7	47	47	87	87	127	127	8	8	48	48	88	88	128	128	9	9	49	49	89	89	129	129	10	10	50	50	90	90	130	130	11	11	51	51	91	91	131	131	12	12	52	52	92	92	132	132	13	13	53	53	93	93	133	133	14	14	54	54	94	94	134	134	15	15	55	55	95	95	135	135	16	16	56	56	96	96	136	136	17	17	57	57	97	97	137	137	18	18	58	58	98	98	138	138	19	19	59	59	99	99	139	139	20	20	60	60	100	100	140	140	21	21	61	61	101	101	141	141	22	22	62	62	102	102	142	142	23	23	63	63	103	103	143	143	24	24	64	64	104	104	144	144	25	25	65	65	105	105	145	145	26	26	66	66	106	106	146	146	27	27	67	67	107	107	147	147	28	28	68	68	108	108	148	148	29	29	69	69	109	109	149	149	30	30	70	70	110	110	150	150	31	31	71	71	111	111	151	151	32	32	72	72	112	112	152	152	33	33	73	73	113	113	153	153	34	34	74	74	114	114	154	154	35	35	75	75	115	115	155	155	36	36	76	76	116	116	156	156	37	37	77	77	117	117	157	157	38	38	78	78	118	118	158	158	39	39	79	79	119	119	159	159	40	40	80	80	120	120	160	160
A	B	A	B	A	B	A	B																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
1	1	41	41	81	81	121	121																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
2	2	42	42	82	82	122	122																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
3	3	43	43	83	83	123	123																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
4	4	44	44	84	84	124	124																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
5	5	45	45	85	85	125	125																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
6	6	46	46	86	86	126	126																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
7	7	47	47	87	87	127	127																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
8	8	48	48	88	88	128	128																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
9	9	49	49	89	89	129	129																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
10	10	50	50	90	90	130	130																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
11	11	51	51	91	91	131	131																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
12	12	52	52	92	92	132	132																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
13	13	53	53	93	93	133	133																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
14	14	54	54	94	94	134	134																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
15	15	55	55	95	95	135	135																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
16	16	56	56	96	96	136	136																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
17	17	57	57	97	97	137	137																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
18	18	58	58	98	98	138	138																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
19	19	59	59	99	99	139	139																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
20	20	60	60	100	100	140	140																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
21	21	61	61	101	101	141	141																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
22	22	62	62	102	102	142	142																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
23	23	63	63	103	103	143	143																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
24	24	64	64	104	104	144	144																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
25	25	65	65	105	105	145	145																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
26	26	66	66	106	106	146	146																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
27	27	67	67	107	107	147	147																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
28	28	68	68	108	108	148	148																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
29	29	69	69	109	109	149	149																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
30	30	70	70	110	110	150	150																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
31	31	71	71	111	111	151	151																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
32	32	72	72	112	112	152	152																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
33	33	73	73	113	113	153	153																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
34	34	74	74	114	114	154	154																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
35	35	75	75	115	115	155	155																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
36	36	76	76	116	116	156	156																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
37	37	77	77	117	117	157	157																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
38	38	78	78	118	118	158	158																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
39	39	79	79	119	119	159	159																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
40	40	80	80	120	120	160	160																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Coach _____		Assistant Coach _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
<b>Team B</b> Time-outs <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Team fouls Period ① <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> ② <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Period ③ <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> ④ <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Extra periods _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
License no. _____ <b>Players</b> No. <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> Foul 1 2 3 4 5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
Coach _____		Assistant Coach _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Scorer _____ Assistant scorer _____ Timer _____ 24" operator _____		Scores Period ① A _____ B _____ Period ② A _____ B _____ Period ③ A _____ B _____ Period ④ A _____ B _____ Extra periods A _____ B _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Referee _____ Umpire 1 _____ Umpire 2 _____ Captain's signature in case of protest _____		Final Score Team A _____ Team B _____ Name of winning team _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											

Dijagram 7

## OPUNOMOĆENIK

Opunomoćenik je službeni predstavnik Košarkaškog saveza (ili FIBA-e). Sjedi između zapisničara i mjeritelja vremena. Njegov osnovni posao tijekom utakmice je kontrola rada pomoćnih sudaca i pomaganje sucima u neometanom odvijanju utakmice. Provjerava je li zapisnik napisan u skladu sa sudačkim odlukama. Provjerava upravljaju li mjeritelj vremena i mjeritelj napada svojim satovima u skladu s pravilima igre. Provjerava provođenje zamjena i minuta odmora. Privuci će pozornost prvog suca kada otkrije pogrešku zapisničara, mjeritelja vremena ili neispravnost signalnih uređaja.

**Opunomoćenik nema pravo donositi odluke tijekom utakmice, to je pravo sudaca. Također, nema pravo ukinuti bilo koju odluku prvog i/ili drugog suca**

Prije početka utakmice opunomoćenik provjerava licence igrača i službenih osoba. Nakon utakmice će organizatoru natjecanja poslati izvješće o okolnostima pod kojima je utakmica odigrana, kao što je organizacija, te bilo koja posebna situacija tijekom utakmice (isključenje, nesportsko ponašanje gledatelja i sl.).

## DUŽNOSTI ZAPISNIČARA I POMOĆNIKA ZAPISNIČARA

Zapisničaru se treba osigurati zapisnik i on u njemu:

- Bilježi momčadi, tako što upisuje imena i brojeve igrača koji počinju igru i svih zamjenika koji ulaze u igru. Kada se prekrše pravila koja se odnose na pet (5) igrača koji započinju utakmicu, zamjene ili brojeve igrača, zapisničar mora o tome što prije obavijestiti najbližeg suca
- Kronološki bilježi tekući rezultat upisujući poene iz igre i uspješna slobodna bacanja
- Bilježi pogreške svakog igrača. Zapisničar mora odmah obavijestiti suca čim je nekom igraču dosuđena peta pogreška. Upisuje pogreške dosuđene trenerima i odmah obavještava suca kada trener mora biti isključen. Slično tome, mora odmah obavijestiti suca kada igrača treba isključiti zbog napravljene dvije (2) nesportske pogreške
- Bilježi odobrene minute odmora. Mora obavijestiti suce o prilici za minutu odmora kada neka momčad zatraži minutu odmora i preko suca obavijesti trenera kada on više nema pravo na minutu odmora u poluvremenu ili produžetku
- Bilježi sljedeći promjenjiv posjed, koristeći strelicu za promjenjiv posjed. Zapisničar treba prilagoditi smjer strelice im završi prvo poluvrijeme budući da momčadi trebaju zamijeniti koševе za drugo poluvrijeme

Zapisničar također:

- Pokazuje broj pogrešaka koje napravi svaki igrač podižući pločicu s brojem koji odgovara broju napravljenih pogrešaka igrača tako da je vide oba trenera
- Postavlja oznake za pogreške momčadi na kraj zapisničkog stola bliže klupi momčadi koja je u kaznenoj situaciji (bonusu), kada lopta postane živa nakon četvrte pogreške momčadi u jednom razdoblju
- Obavlja zamjene
- Oglašava se svojim zvučnim signalom samo kada lopta postane mrtva i prije nego što lopta ponovno postane živa. Oglašavanje zvučnog signala zapisničara ne zaustavlja sat za igru ni igru, niti prouzroči da lopta postane mrtva

Pomoćnik zapisničara upravlja semaforom i pomaže zapisničaru. U slučaju neslaganja semafora i službenog zapisnika, kada se ne može ustanoviti pogreška, zapisnik ima prednost i semafor se ispravlja prema zapisniku.

Kada se otkrije pogreška u zapisniku:

- Tijekom utakmice, zapisničar mora pričekati da lopta postane mrtva prije nego što oglasi svoj signal
- Nakon isteka vremena za igru i prije nego što prvi sudac potpiše zapisnik, pogreška se ispravlja, čak i ako ispravak utječe na konačan ishod utakmice
- Nakon što je prvi sudac potpisao zapisnik, pogreška se više ne može ispraviti. Prvi sudac ili opunomoćenik, ako je prisutan, mora poslati detaljno izvješće organizacijskom tijelu natjecanja

## PISANJE ZAPISNIKA - FIBA

Službeni zapisnik prikazan na dijagramu 7 odobrila je Tehnička komisija FIBA-e.

**Sastoji se od jednog originala i tri kopije, svaka druge boje papira.** Original, na bijelom papiru primjerak je za FIBA-u. Prva kopija na plavom papiru, primjerak je za organizatora natjecanja, druga kopija, na ružičastom papiru, pripada pobjedničkoj momčadi, a zadnja kopija, na žutom papiru momčadi koja je izgubila utakmicu.

### Napomena:

1. Preporučuje se da zapisničar koristi dvije olovke različitih boja, jednu za prvo i treće razdoblje, a drugu za drugo i četvrto razdoblje (najbolje plavu i crvenu).
2. Zapisnik se može prirediti i završiti elektronski.

**Najmanje 20 minuta prije početka utakmice** treneri ili njihovi predstavnici daju opunomoćeniku ili prvom sucu popis s imenima i brojevima igrača koji će igrati, te ime kapetana momčadi, trenera, pomoćnog trenera i ostalih službenih osoba (pratitelja momčadi).

**Popis sadrži:** broj licence igrača, ime i prezime igrača, broj pod kojim će igrač nastupiti, imena i prezimena trenera, pomoćnog(ih) trenera i pratitelja momčadi (liječnik, fizioterapeut, službeni predstavnik momčadi i sl.). Posebno je označen kapetan momčadi.

Zajedno sa popisom igrača treneri ili njihovi predstavnici dužni su staviti na raspolaganje opunomoćeniku ili prvom sucu službene iskaznice igrača, trenera i pratitelja momčadi kako bi oni mogli provjeriti da li se popis igrača slaze sa iskaznicama igrača, tj. da li su ti igrači registrirani za tu momčad.

Nakon što opunomoćenik ili prvi sudac provjeri popis igrača daje ga zapisničaru, zajedno sa službenim nalogom, i na osnovu tih dokumenata zapisničar priprema zapisnik za utakmicu. Svi se podaci upisuju u zapisnik **velikim tiskanim slovima i arapskim brojkama**.

Najmanje 20 minuta prije predviđenog početka utakmice zapisničar mora pripremiti zapisnik na sljedeći način (Dijagram 8):

- Upisuje imena obiju momčadi na određeno mjesto na vrhu zapisnika. „Momčad A“ je uvijek domaćin, ili na turnirima ili utakmicama na neutralnom igralištu prvoimenovana momčad u programu. Druga momčad će biti „momčad B“.

Zatim upisuje:

- Naziv natjecanja.
- Broj utakmice.
- Datum, vrijeme i mjesto odigravanja utakmice
- Imena prvog suca i suca/sudaca.



FEDERATION INTERNATIONALE DE BASKETBALL  
INTERNATIONAL BASKETBALL FEDERATION  
**SCORESHEET**

Team A <b>HOOPERS</b>		Team B <b>POINTERS</b>	
Competition <u>WCM</u>	Date <u>20. 11. 2004</u>	Time <u>20:00</u>	Referee <u>WALTON, M.</u>
Game No. <u>5</u>	Place <u>GENEVA</u>	Umpire 1 <u>CHANG, Y.</u>	Umpire 2 <u>BARTOK, K.</u>

Dijagram 8

Zapisničar tada upisuje imena članova obiju momčadi koristeći liste igrača koje dobije od trenera ili njegovog predstavnika. Momčad A zauzima gornji dio zapisnika, a momčad B donji dio.

U prvu kolonu zapisničar upisuje broj (posljednja tri broja) licence svakog igrača. Na turnirima se broj licence igrača označava samo za prvu utakmicu koju momčad igra.

U drugu kolonu zapisničar upisuje prezime igrača i inicijal imena TISKANIM slovima, pokraj odgovarajućeg broja koji odgovara broju dresa svakog igrača. Kapetan momčadi označava se upisivanjem (CAP) odmah iza imena.

Ako momčad prijavi manje od 12 igrača, zapisničar povlači crtu preko mjesta za broj licence, imena, broja itd. u redu predviđenom za igrača pod tim brojem.

Na dnu odjeljka svake momčadi, zapisničar upisuje (TISKANIM slovima) imena trenera i pomoćnog trenera.

Na dnu zapisnika zapisničar upisuje prezime i inicijal imena zapisničara, mjeritelja vremena, mjeritelja napada i pomoćnika zapisničara, te broj službene iskaznice.

Najmanje 10 minuta prije predviđenog početka utakmice treneri moraju (dijagram 9):

- Potvrditi suglasnost s imenima i brojevima članova momčadi.
- Potvrditi imena trenera i pomoćnog trenera.
- Označiti petoricu (5) igrača koji započinju igru stavljajući mali "x" kraj broja igrača u koloni "Player in" (igrač u igri).
- Potpisati zapisnik. Trener momčadi A prvi daje gore navedene podatke.

Nakon potpisa trenera, više se ne mogu upisivati naknadno prispjeli igrači. Igrači koji zakasne na utakmicu, mogu igrati pod uvjetom da ih je trener upisao na popis igrača koji je predao zapisničaru prije početka utakmice i da su oni upisani u zapisnik.

Popise igrača koje je primio od trenera, zapisničar je dužan predati opunomoćeniku utakmice.

**Ovime je zapisnik pripremljen za početak utakmice.**

Na početku utakmice zapisničar zaokružuje mali "x" pokraj broja petorice igrača svake momčadi koji započinju igru.

Za vrijeme igre zapisničar ucrtava mali "x" (bez zaokruživanja) pokraj broja igrača u koloni "Player in" (igrač u igri) kada igrač prvi puta uđe u igru kao zamjena.

U slučaju da prije početka utakmice na košarkaško igralište izađe jedan od igrača koji nije naveden u početnoj petorci, zapisničar je dužan odmah o tome upozoriti suce, a ako se to dogodi kada utakmica započne tada se igra ne zaustavlja, ne radi se zamjena i igrač može nastaviti igrati jer je došlo do greške sudaca i pomoćnih sudaca.

Time-outs		Team fouls	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Period ①	<input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Period ②	<input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Period ③	<input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Period ④	<input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	Extra periods	

Licence no.	Players	No.	Player in	Fouls				
				1	2	3	4	5
001	MAYER, F.	5	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>2</sub>				
002	JONES, M.	8	<input checked="" type="checkbox"/>	P	P	P <sub>2</sub>		
003	SMITH, E.	9	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>2</sub>	U <sub>2</sub>	P	P <sub>1</sub>	
004	FRANK, Y.	12	<input checked="" type="checkbox"/>	T <sub>1</sub>	U <sub>2</sub>			
010	NANCE, L.	18	<input checked="" type="checkbox"/>	P	P	U <sub>1</sub>		
012	KING, H. (CAP)	22	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>1</sub>	P			
014	WONG, P.	24						
015	RUSH, S.	25	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>3</sub>	P <sub>2</sub>			
021	MARTINEZ, M.	33	<input checked="" type="checkbox"/>	T <sub>1</sub>	P	P <sub>2</sub>	T <sub>1</sub>	GD
022	SANCHES, N.	42	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>2</sub>	P <sub>2</sub>	U <sub>2</sub>	P	U <sub>2</sub> GD
024	MANOS, K.	55	<input checked="" type="checkbox"/>	P <sub>2</sub>	D <sub>2</sub>			
Coach	LOOR, A.					C <sub>1</sub>	B <sub>1</sub>	
Assistant Coach	MONTA, B.							

Dijagram 9

## UPISIVANJE DOGAĐAJA

### Minuta odmora

- Minute odmora upisuju se u zapisnik unošenjem minute vremena za igru u razdoblju ili produžetku u odgovarajući prostor ispod imena momčadi. (dijagram 9)
- Na kraju svakog poluvremena i svakog produžetka, nepopunjeni prostori označavaju se s dvije vodoravne paralelne crte. Ukoliko se momčadi ne dodijeli prva minuta odmora prije zadnje 2 minute drugog poluvremena, zapisničar će prekriti prvi kvadratić od drugog poluvremena sa dvije paralelne crte.
- Svakoj momčadi se mogu odobriti po dvije (2) minute odmora tijekom prvog poluvremena, tri (3) minute odmora tijekom drugog poluvremena, te po jedna (1) minuta odmora tijekom svakog produžetka.
- Neiskorištene minute odmora ne mogu se prenijeti u slijedeće poluvrijeme ili produžetak.
- Minuta odmora se ne odobrava momčadi koja je postigla pogodak, kada sat za igru pokazuje 2:00 minute ili manje u četvrtom razdoblju ili svakom produžetku, nakon uspješnog pogotka iz igre osim ako je sudac zaustavio igru.



## POGREŠKE IGRAČA I TRENERA

- Pogreške igrača mogu biti osobne, tehničke, nesportske ili isključujuće i upisuju se igraču.
- Pogreške trenera, pomoćnika trenera, zamjenika i pratitelja momčadi mogu biti tehničke ili isključujuće i upisuju se treneru.

### Sve pogreške upisuju se na sljedeći način: (Dijagram 9)

- Osobna pogreška označava se upisivanjem "P".
- Tehnička pogreška igrača označava se upisivanjem "T". Druga tehnička pogreška će također biti upisana kao "T", nakon čega će u preostale prostore biti upisano "GD".
- Tehnička pogreška trenera za osobno nesportsko ponašanje označava se upisivanjem "C". Iduća slična tehnička pogreška se također upisuje kao "C" nakon čega se u preostali prostor upisuje "GD".
- Tehnička pogreška trenera iz bilo kojeg drugog razloga označava se upisivanjem "B". Treća tehnička pogreška (jedna od njih može biti "C") označava se upisivanjem "B" ili "C", nakon čega se u preostali prostor upisuje "GD".
- Nesportska pogreška igrača označava se upisivanjem "U". Druga nesportska pogreška se također upisuje kao "U" nakon čega se u preostali prostor upisuje "GD".
- Isključujuća pogreška označava se upisivanjem "D".
- Svaka pogreška koja uključuje slobodno/a bacanje/a označava se dodavanjem odgovarajućeg broja slobodnih bacanja (1, 2, 3) pokraj "P", "T", "C", "B", "U" ili "D".
- Sve pogreške protiv obiju momčadi koje uključuju kazne iste težine i poništene prema članku 42. (Posebni slučajevi), označavaju se dodavanjem malog "c" pokraj "P", "T", "C", "B", "U" ili "D".
- Na kraju svakog razdoblja, zapisničar ucrtava debelu crtu između prostora koji su korišteni i onih neiskorištenih. Na kraju utakmice zapisničar poništava ostale prostore debelom vodoravnom crtom.

### Primjeri za isključujuće pogreške:

Isključujuće pogreške trenera, pomoćnika trenera, zamjenika, isključenih igrača i pratitelja momčadi zbog napuštanja prostora oko klupe (članak 39.) upisuju se kao sto je dolje prikazano. U sve preostale prostore za pogreške isključene osobe upisuje se "F".

Isključujuća pogreška zamjene upisuje se na sljedeći način:

007	MAYER, F.	5	⊗	D				
-----	-----------	---	---	---	--	--	--	--

i

Coach	LOOR, A.			B		
Assistant Coach	MONTA, B.					

Isključujuća pogreška pomoćnika trenera upisuje se na sljedeći način:

Coach	LOOR, A.			B		
Assistant Coach	MONTA, B.			D		

Isključujuća pogreška isključenog igrača nakon njegove 5 pogreške upisuje se na sljedeći način:

015	RUSH, S.	25	X	T	P	P	P	P	0
i									
Coach		LOOR, A.			B.				
Assistant Coach		MONTA, B.							

### Primjeri za isključujuće pogreške (tučnjava):

Isključujuće pogreške osoblja sa klupe momčadi zbog napuštanja prostora oko klupe (Članak 39.) upisuju se kao što je dolje prikazano. U sve preostale prostore za pogreške isključene osobe upisuje se "F".

Ako je samo trener isključen:

Coach		LOOR, A.			D		F		F	
Assistant Coach		MONTA, B.								

Ako je samo pomoćnik trenera isključen:

Coach		LOOR, A.			B					
Assistant Coach		MONTA, B.			F		F		F	

Ako su isključeni trener i pomoćni trener:

Coach		LOOR, A.			D		F		F	
Assistant Coach		MONTA, B.			F		F		F	

Ako zamjena ima manje od četiri pogreške tada se "F" upisuje u sve preostale prostore za pogreške:

003	SMITH, E.	9	X	P	P	F	F	F	
-----	-----------	---	---	---	---	---	---	---	--

Ako zamjena napravi petu pogrešku, tada se "F" upisuje u posljednji prostor za pogrešku:

002	JONES, M.	8	X	T	P	P	P	F	
-----	-----------	---	---	---	---	---	---	---	--

Ako je isključeni igrač već napravio 5 pogrešaka, tada se "F" upisuje u kolonu iza posljednje pogreške:

015	RUSH, S.	25	X	T	P	P	P	P	F
-----	----------	----	---	---	---	---	---	---	---

Uz gornje primjere igrača Smith, Jones i Rush ili ako je pratitelj momčadi isključen, upisuje se tehnička pogreška:

Coach		LOOR, A.			B.				
Assistant Coach		MONTA, B.							

Napomena: Tehnička ili isključujuća pogreška prema Članku 39. ne broji se kao pogreška momčadi.

## PET POGREŠAKA IGRAČA

Igrača koji je napravio pet (5) pogrešaka osobnih i/ili dvije (2) tehničke ili isključujuće pogreške, sudac mora upozoriti s tom činjenicom i on mora odmah napustiti igru. Mora biti zamijenjen u roku od 30 sekundi.

Zapisničar zvučnim signalom i pokazivačem osobnih pogrešaka odmah o tome obavještava suce.

Pogreška igrača koji je prethodno napravio petu pogrešku smatra se pogreškom isključenog igrača i dosuđuje se i upisuje treneru u zapisnik sa „B“.

### Postupak u slučaju kada igrač sa pet osobnih pogrešaka ostane na igralištu

Kada sudac ustanovi da je igrač, koji nije bio obavješten da mu je dosuđena peta pogreška, ostao u igri mora zaustaviti igru, ali da pritom ne dovede niti jednu momčad u nepovoljan položaj. Ako grešku ustanovi zapisničar, on o toj grešci obavještava suce zvučnim signalom, ali tek kada lopta prvi puta postane mrtva.

## POGREŠKE MOMČADI

- U zapisniku su za svako razdoblje određena četiri (4) prostora (odmah ispod naziva momčadi i iznad imena igrača) za upisivanje pogrešaka momčadi.
- Uvijek kada igrač napravi osobnu, tehničku, nesportsku ili isključujuću pogrešku, zapisničar bilježi pogrešku momčadi tog igrača upisujući veliki "X" u predviđene rubrike.
- Momčad je u kaznenoj situaciji (bonusu) zbog pogrešaka momčadi kada u jednom razdoblju napravi četiri (4) pogreške.
- Sve pogreške momčadi učinjene za vrijeme intervala igre, smatrat će se da su učinjene u razdoblju ili produžetku koji slijedi.
- Sve pogreške momčadi učinjene u produžecima smatraju se kao da su učinjene u četvrtom razdoblju.
- Kada je momčad u kaznenoj situaciji (bonusu) zbog pogrešaka momčadi, svaka slijedeća osobna pogreška igrača učinjena na igraču koji nije u momentu šuta kažnjava se sa dva (2) slobodna bacanja, umjesto ubacivanja lopte u igru
- Kada je momčadi dosuđena četvrta pogreška u jednoj četvrtini, na kraju zapisničkog stola se postavi oznaka za pogreške momčadi (na lijevoj strani zapisničkog stola to čini mjeritelj napada, a na desnoj zapisničar ili pomoćnik zapisničara), nakon što se izvede kazna za tu pogrešku
- Ako osobnu pogrešku napravi igrač momčadi koja je u posjedu žive lopte ili momčad ima pravo na loptu, takva pogreška se kažnjava ubacivanjem lopte za protivničku momčad.
- **Tehnička pogreška trenera ne računa se kao jedna od momčadskih pogrešaka**
- Na kraju svakog razdoblja igre zapisničar će nepopunjene kvadratiće za pogreške momčadi poništiti s dvije paralelne crte

## **POGREŠKE U PISANJU ZAPISNIKA**

Mogu se napraviti slijedeće bitne pogreške kod bilježenja tekućeg rezultata u zapisnik:

- Postignut je pogodak za tri poena, ali su samo dva dodana rezultatu
- Postignut je pogodak za dva poena, ali su tri boda dodana rezultatu.

Ako zapisničar otkrije pogrešku tijekom igre, mora čekati prvu mrtvu loptu da bi dao znak i privukao pozornost sudaca kako bi zaustavili igru.

Ako se pogreška otkrije nakon znaka koji označava kraj igre, dok zapisnik provjerava prvi sudac, ali prije nego suci potpisu zapisnik, prvi sudac mora ispraviti pogreški, i ako je moguće, konačan rezultat utakmice, ako je ta pogreška utjecala na to.

Ako se pogreška otkrije nakon što suci potpisu zapisnik, prvi sudac više ne može ispraviti pogrešku. Prvi sudac mora poslati izvještaj službenom organizatoru i opisati slučaj.

**TEKUĆI REZULTAT**

Zapisničar vodi računa o kronološkom redu postizanja poena obiju momčadi.

U zapisniku su 4 kolone za tekući rezultat.

Svaka kolona je opet podijeljena u 4 kolone. Prve dvije slijeva su za momčad A, a druge dvije zdesna su za momčad B. Središnje kolone su za tekući rezultat (160 poena) za svaku momčad.

Zapisničar:

- Prvo ucrtava dijagonalnu crtu (/) za svaki postignuti pogodak iz igre i ispunjeni kružić (●) za svako uspješno slobodno bacanje postignuto preko novog ukupnog broja poena koje je skupila momčad koja je upravo postigla pogodak.
- Zatim, u praznom prostoru na istoj strani novog ukupnog broja poena (pokraj nove / ili ●), zapisničar upisuje broj igrača koji je postigao pogodak iz igre ili slobodnog bacanja.

**Tekući rezultat: dodatne upute**

Pogodak iz igre za 3 poena upisuje se zaokruživanjem broja igrača.

Pogodak koji igrač slučajno postigne u vlastiti koš upisuje se kao pogodak kapetana protivničke momčadi na igralištu.

Poeni postignuti kad lopta ne uđe u koš (Članak 31. – Nepropisno doticanje lopte u silaznoj putanji i nepropisna igra na loptu) upisuju se kao da ih je postigao igrač koji je izveo bacanje na koš.

Na kraju svakog razdoblja, zapisničar ucrtava deblji krug "O" oko posljednjeg broja postignutih poena svake momčadi i deblju vodoravnu crtu ispod tih poena kao i ispod broja svakog igrača koji je postigao te posljednje poene.

Na početku svakog razdoblja, zapisničar nastavlja voditi kronološki red postizanja poena od trenutka prekida.

Uvijek kada je moguće, zapisničar bi morao provjeriti tekući rezultat sa semaforom. Ako rezultat na semaforu nije točan, mora odmah upozoriti da se rezultat na semaforu ispravi. Ako postoji sumnja ili ako se jedna od momčadi protivi ispravci, upozorit će na to prvog suca čim lopta postane mrtva i sat za igru zaustavljen

	A		B
	1	●	6
	2	●	6
(6)	<del>3</del>	3	
	4	4	
11	<del>5</del>	<del>5</del>	(5)
11	●	●	5
	7	7	
10	<del>8</del>	8	
	9	<del>9</del>	(10)
	10	10	
(10)	<del>11</del>	11	
	12	<del>12</del>	(7)
4	<del>13</del>	<del>13</del>	7
5	<del>14</del>	14	
5	(15)	15	6
	16	16	
5	<del>17</del>	17	
	18	(18)	(6)
6	<del>19</del>	19	
	20	20	9
	21	21	
(11)	<del>22</del>	<del>22</del>	9
	23	<del>23</del>	9
11	24	24	
	25	25	7
	26	<del>26</del>	7
(5)	<del>27</del>	27	
	28	(28)	6
10	<del>29</del>	29	
	30	<del>30</del>	8
4	31	31	
	32	<del>32</del>	5
4	<del>33</del>	<del>33</del>	5
4	(34)	34	
	35	35	10
10	<del>36</del>	36	
	37	<del>37</del>	12
	38	38	
(10)	<del>39</del>	<del>39</del>	12
10	<del>40</del>	<del>40</del>	12

Dijagram 10

**Tekući rezultat: sažetak**

Na kraju svakog razdoblja i produžetka, zapisničar upisuje postignuti rezultat u tom razdoblju u odgovarajući prostor u donjem dijelu zapisnika.

Na kraju utakmice zapisničar povlači 2 debele vodoravne crte ispod konačnog broja poena obiju momčadi, kao i broja svakog igrača koji je postigao te posljednje poene. Osim toga, ucrtava dijagonalnu crtu do kraja kolone da bi poništio preostale brojeve (tekući rezultat) obiju momčadi.

Na kraju utakmice, zapisničar bilježi konačni rezultat i naziv pobjedničke momčadi.

Zapisničar tada unosi svoje prezime velikim tiskanim slovima, nakon što su to učinili pomoćnik zapisničara, mjeritelj vremena i mjeritelj napada.

7	<del>70</del>	<del>70</del>	6
7	<del>71</del>	71	
7	<del>72</del>	<del>72</del>	6
	73	73	
9	74	74	
	75	75	
11	<del>76</del>	76	
	77	77	
	78	78	
	79	79	
	80	80	

Dijagram 11

Nakon što ga je potpisao sudac/i, prvi sudac je posljednji koji odobrava i potpisuje zapisnik. Time završava administrativni dio i veza sudaca s utakmicom.

**Napomena:** Ako jedan od kapetana potpiše zapisnik zbog žalbe (koristeći prostor označen "Potpis kapetana u slučaju žalbe"), pomoćni suci i sudac(i) ostaju na raspolaganju prvom sucu sve dok im on ne dopusti da odu.

Scorer	<u>N. MAIER</u>	Scores	Period ①	A	<u>15</u>	B	<u>18</u>
Assistant scorer	<u>O. SABAY</u>		Period ②	A	<u>19</u>	B	<u>10</u>
Timer	<u>R. LEBLANC</u>		Period ③	A	<u>26</u>	B	<u>19</u>
24" operator	<u>K. AUSTIN</u>		Period ④	A	<u>16</u>	B	<u>25</u>
			Extra periods	A	<u>/</u>	B	<u>/</u>
Referee	<u>M. G. Walton</u>	Final Score	Team A	<u>76</u>	Team B	<u>72</u>	
Umpire 1	<u>F. Selby</u>	Umpire 2	<u>K. Burtch</u>				
Captain's signature in case of protest		Name of winning team	<u>HOOPERS</u>				

Dijagram 12

## **POGODAK: POSTIZANJE I VRIJEDNOST**

Pogodak je postignut kada živa lopta odozgo uđe u koš i ostane u košu ili prođe kroz njega.

Smatra se da je lopta unutar koša kada je njen najmanji dio unutar obruča i ispod razine obruča.

Pogodak se računa onoj momčadi koja napada na protivnički koš u koji je lopta ušla na sljedeći način:

- Pogodak šutiran iz slobodnog bacanja vrijedi 1 poen.
- Pogodak šutiran iz polja 2 poena vrijedi 2 poena.
- Pogodak šutiran iz polja 3 poena vrijedi 3 poena.
- Nakon što je lopta dotakla obruč prilikom posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, a napadač ili obrambeni igrač je propisno dotakne prije nego uđe u koš, pogodak vrijedi 2 poena.

Ako igrač slučajno postigne pogodak iz igre u vlastiti koš momčadi, pogodak vrijedi 2 poena i poeni se upisuju kao da ih je postigao kapetan protivničke momčadi na igralištu.

Ako igrač namjerno postigne pogodak iz igre u vlastiti koš momčadi, to je prekršaj i pogodak se ne računa.

Ako igrač uzrokuje da lopta odozdo prođe kroz koš, to je prekršaj.

Da bi se igraču omogućio pravovremeni pokušaj šuta na koš iz igre, prilikom ubacivanja lopte ili skoka nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, sat za igru mora pokazivati 0:00:3 (3 desetinke sekunde) ili više. Ako sat za igru pokazuje 0:00:2 ili 0:00:1 jedini valjani pogodak iz igre je odbijanjem (odbojkom) ili direktnim zakucavanjem.

## DUŽNOSTI MJERITELJA VREMENA

Mjeritelj vremena mora pustiti sat za igru najmanje 20 minuta prije početka utakmice i pustiti da vrijeme teče tako da istekne u skladu sa početkom utakmice.

Mjeritelju vremena treba osigurati sat za igru i stopericu i on treba:

- Mjeriti vrijeme igre, minute odmora i intervale igre
- Osigurati da signal sata za igru zvuci vrlo glasno i da se automatski oglasi na kraju razdoblja ili produžetka
- Koristeći se svim raspoloživim sredstvima odmah upozoriti suce, ako se njegov znak ne oglasi ili se pak ne čuje
- Obavijestiti momčadi i suce najmanje tri (3) minute prije početka trećeg razdoblja

Mjeritelj vremena mjeri vrijeme za igru tako da:

- Pokrene sat za igru kada:
  - Za vrijeme podbacivanja loptu pravilno dotakne skakač
  - Nakon neuspješnog posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja lopta ostane živa i dotakne ili je pravilno dotakne igrač na igralištu
  - Za vrijeme ubacivanja, lopta dotakne ili je pravilno dotakne igrač na igralištu
- Zaustavlja sat za igru kada:
  - Istekne vrijeme za igru na kraju razdoblja, ako se sat za igru sam ne zaustavi
  - Sudac zazviždi dok je lopta živa
  - Je postignut pogodak iz igre protiv momčadi koja je zatražila minutu odmora
  - Je postignut pogodak iz igre u posljednje dvije (2) minute četvrtog razdoblja ili bilo kojeg produžetka
  - Se oglasi signal sata za napad dok momčad ima posjed lopte

Mjeritelj vremena mjeri vrijeme minute odmora tako da

- Pokrene stopericu čim sudac zazviždi i pokaze znak za minutu odmora
- Oglasi svoj signal čim istekne pedeset (50) sekundi minute odmora
- Oglasi svoj signal kada je minuta odmora završena

Mjeritelj vremena mjeri interval igre tako da:

- Pokrene stopericu čim završi proteklo razdoblje
- Oglasi svoj signal prije početka prvog i trećeg razdoblja kada preostanu još 3 minute, zatim 1 minuta i 30 sekundi do početka razdoblja
- Oglasi svoj signal prije početka drugog i četvrtog razdoblja te svakog produžetka kada preostane još trideset (30) sekundi do početka razdoblja ili produžetka
- Oglasi se svojim signalom i istovremeno zaustavlja stopericu odmah kada se završi interval igre

Trideset (30) sekundi prije početka četvrtine ili produžetka mjeritelj vremena mora postaviti vrijeme na satu za igru na 10 ili 5 minuta.

Mjeritelj vremena svojim zvučnim signalom obavještava suce o zamjeni, minuti odmora i u situacijama kada dođe do nesporazuma u komunikaciji sa sucima.

Ako se njegov znak ne oglasi ili se pak ne čuje, mjeritelj vremena mora odmah obavijestiti suce koristeći se svim raspoloživim sredstvima.

Na znak mjeritelja vremena lopta postaje mrtva i sat za mjerenje vremena se zaustavlja. Ipak njegovim znakom lopta ne postaje mrtva kada je u zraku nakon bacanja na kos iz igre ili slobodnog bacanja.

Mjeritelj vremena obavezno mora imati zviždaljku.



## DUŽNOSTI MJERITELJA NAPADA

Mjeritelju sata za napad mora se osigurati sat za mjerenje napada i mora upravljati njime tako da:

### **Pokrene ili resetira vrijeme kada:**

- Na igralištu momčad dođe u posjed žive lopte. Nakon toga samo dodirivanje lopte protivničkog igrača ne pokreće novo vrijeme za napad ako je ista momčad ostala u posjedu lopte,
- Prilikom ubacivanja kada lopta dotakne ili je pravilno dotakne bilo koji igrač na igralištu.

**Zaustavi, ali ne resetira** kada se istoj momčadi koja je bila u posjedu lopte dodjeljuje ubacivanje kao rezultat:

- Izbacivanja lopte izvan igrališta.
- Ozljede igrača iste momčadi.
- Situacije s podbacivanjem.
- Obostrane pogreške.
- Poništavanja jednakih kazni protiv obje momčadi.

**Zaustavi i resetira na 24 sekunde**, pri čemu na ekranu nema prikaza kada:

- Lopta pravilno uđe u koš.
- Lopta dotakne obruč protivničkog koša (osim ako se lopta zaglavi između obruča i ploče), i u posjedu je momčadi koja nije bila u posjedu prije nego li je lopta dotaknula obruč.
- Momčadi je dodijeljeno ubacivanje lopte u zadnjem polju,
- Nakon pogreške ili prekršaja
- Igra je zaustavljena nakon događaja koji nije povezan s momčadi koja je u posjedu lopte,
- Igra je zaustavljena zbog događaja koji nije povezan ni s jednom momčadi, osim ako to protivnika ne dovodi u nepovoljan položaj
- Momčadi je dodijeljeno slobodno(a) bacanje(a).
- Prekršaj pravila je napravila momčad u posjedu lopte.

**Zaustavi, ali ne resetira na 24 sekunde** kada je istoj momčad koja je imala posjed lopte dodijeljeno ubacivanje u prednjem polju i ostalo je 14 i više sekundi na satu za napad:

- Nakon pogreške ili prekršaja,
- Igra je zaustavljena nakon događaja koji nije povezan s momčadi koja je u posjedu lopte,
- Igra je zaustavljena zbog događaja koji nije povezan ni s jednom momčadi, osim ako to protivnika ne dovodi u nepovoljan položaj.

**Zaustavi i resetira na 14 sekundi** kada:

- Je istoj momčadi koja je imala posjed lopte dodijeljeno ubacivanje u prednjem polju i na satu za napad je 13 i manje sekundi:
  - Nakon pogreške ili prekršaja
  - Igra je zaustavljena nakon događaja koji nije povezan s momčadi koja je u posjedu lopte,
  - Igra je zaustavljena zbog događaja koji nije povezan ni s jednom momčadi, osim ako to protivnika ne dovodi u nepovoljan položaj
- Nakon što je lopta dotaknula obruč nakon neuspješnog pokušaja šuta na koš, posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, ili kod dodavanja, ako je momčad koja je ponovno u posjedu lopte ista momčad koja je bila u posjedu prije nego je lopta dotaknula obruč.

**Isključi**, nakon što je lopta postala mrtva i sat za igru zaustavljen, u bilo kojem razdoblju, kada je nova kontrola lopte za bilo koju momčad i manje je od 14 sekundi na satu za igru. Signal sata za napad ne zaustavlja sat za igru niti utakmicu, niti prouzroči da lopta postane mrtva, osim ako je momčad u posjedu lopte.

## 24 i 14 SEKUNDI

Uvijek kada:

- Igrač dođe u posjed žive lopte na igralištu,
- Kod ubacivanja, lopta dotakne ili je pravilno dotakne bilo koji igrač na igralištu i momčad, igrača koji izvodi ubacivanje, ostaje u posjedu lopte,

njegova momčad mora pokušati šutirati na koš iz igre u roku od 24 sekunde.

Kako bi pokušaj šuta na koš unutar 24 sekunde bio valjan:

- Lopta mora napustiti ruku(e) igrača prije nego se oglasi signal sata za napad, i
- Nakon što je lopta napustila ruku(e) igrača, lopta mora dotaknuti obruč ili ući u koš.

Kada je šut na koš iz igre izveden malo prije isteka 24 sekunde i signal sata za napad se oglasi dok je lopta u zraku:

- Ako lopta uđe u koš, nije se dogodio nikakav prekršaj, signal se zanemaruje i pogodak priznaje.
- Ako lopta dotakne obruč, ali ne uđe u koš, nije se dogodio nikakav prekršaj, signal se zanemaruje i igra se nastavlja.
- Ako lopta promaši obruč, dogodio se prekršaj. Međutim ako protivnička momčad stekne trenutačnu i očitu kontrolu nad loptom, signal se zanemaruje i igra se nastavlja.

Vrijede sva ograničenja vezana uz nepropisno doticanje lopte u silaznoj putanji i nepropisnu igru na loptu.

### Postupak

Sat za napad će se resetirati kada sudac zaustavi igru:

- Zbog pogreške ili prekršaja (ne zbog izlaska lopte izvan granica igrališta) momčadi koja nije u posjedu lopte.
- Zbog bilo kojeg opravdanog razloga momčadi koja nije u posjedu lopte.
- Zbog bilo kojeg opravdanog razloga koji nije u vezi ni sa jednom momčadi.

U ovim situacijama posjed lopte će se dodijeliti momčadi koja je prethodno imala posjed lopte.

- Ako se ubacivanje izvodi u zadnjem polju, sat za napad biti će resetiran na 24 sekunde.
- Ako se ubacivanje izvodi u prednjem polju, sat za napad biti će resetiran kako slijedi:
  - Ako je u trenutku kada je igra zaustavljena, sat za napad pokazivao 14 ili više sekundi, sat za napad se neće resetirati, nego će nastaviti odbrojavati tamo gdje je stao.
  - Ako je u trenutku kada je igra zaustavljena, sat za napad pokazivao 13 ili manje sekundi, sat za napad biti će resetiran na 14 sekundi.

Međutim, ako je igra zaustavljena od strane suca zbog bilo kojeg valjanog razloga a nije povezana sa bilo kojom momčadi, po procjeni sudaca, resetiranje sata za napad dovelo bi

protivničku momčad u nepovoljan položaj, odbrojavanje sata za napad se nastavlja od trenutka kad je zaustavljeno.

Sat za napad će se resetirati na 24 sekunde uvijek kada je dodijeljeno ubacivanje za protivničku momčad nakon što su suci zaustavili igru i dosudili pogrešku ili prekršaj momčadi u posjedu lopte.

Nakon što je lopta dotakla obruč protivničkog koša, sat za napad će se resetirati na:

- 24 sekunde, ako je protivnička momčad došla do posjeda lopte
- 14 sekundi, ako je momčad ponovno došla do posjeda lopte ista ona momčad koja je imala posjed lopte prije nego je lopta dotakla obruč

Ako se signal sata za napad pogreškom oglasi dok momčad ima posjed lopte ili nijedna momčad nema posjed lopte, signal se zanemaruje i igra se nastavlja.

Međutim, ako sudac procjeni da bi to stavilo momčad koja ima posjed lopte u nepovoljan položaj, igra se zaustavlja, sat za napad se ispravlja i posjed lopte se dodjeljuje toj momčadi.

## MINUTA ODMORA

Minuta odmora je prekid igre koji je zatražio trener ili pomoćni trener.

Svaka minuta odmora traje 1 minutu (50 sekundi svaki trener ima vremena da održi svoju minutu odmora, a u preostalih 10 sekundi igrači moraju biti spremni za igru).

Minuta odmora se može odobriti kada je prilika za minutu odmora.

Prilika za minutu odmora počinje:

- Za obje momčadi, kada lopta postane mrtva, kada je sat za igru zaustavljen i kada sudac završi svoju komunikaciju sa zapisničkim stolom.
- Za obje momčadi, kada lopta postane mrtva poslije uspješnog posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
- Za momčad koja je primila pogodak, kada je postignut pogodak iz igre.

Prilika za minutu odmora završava kada je lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje ili za prvo ili jedino slobodno bacanje.

Svakoj momčadi se mogu odobriti:

- 2 minute odmora tijekom prvog poluvremena
- 3 minute odmora tijekom drugog poluvremena, no najviše 2 minute odmora u zadnje 2 minute drugog poluvremena,
- 1 minuta odmora tijekom svakog produžetka.

Neiskorištene minute odmora ne mogu se prenijeti u sljedeće poluvrijeme ili produžetak.

Minuta odmora se odobrava momčadi čiji je trener prvi uputio zahtjev za minutu odmora, osim ako je minuta odmora odobrena nakon što su protivnici postigli pogodak iz igre i bez dosuđivanja prekršaja pravila.

Minuta odmora se ne odobrava momčadi koja je postigla pogodak, kada sat za igru pokazuje 2:00 minute ili manje u četvrtom razdoblju ili svakom produžetku, nakon uspješnog pogotka iz igre osim ako je sudac zaustavio igru.

## Postupak

Samo trener ili pomoćni trener imaju pravo zatražiti minutu odmora. On uspostavlja vizualni kontakt sa zapisničarom ili odlazi do zapisničkog stola i jasno zatraži minutu odmora, rukama dajući uobičajeni znak.

Zahtjev za minutu odmora može se povući samo prije nego se oglasi znak zapisničara za minutu odmora.

Minuta odmora:

- Počinje kada sudac zazviždi i pokaže znak za minutu odmora.
- Završava kada sudac zazviždi i rukama pozove momčadi natrag na igralište.

Čim počne prilika za minutu odmora, zapisničar oglašavanjem signala daje znak sucima da je zatražena minuta odmora.

Ako je postignut pogodak iz igre protiv momčadi koja je zatražila minutu odmora, mjeritelj vremena odmah zaustavlja sat za igru i daje signal.

Tijekom minute odmora i tijekom intervala igre, prije početka druge i četvrte četvrtine te produžetaka, igrači mogu napustiti igralište i sjediti na klupi svoje momčadi, a osoblje sa klupe momčadi može ući na igralište pod uvjetom da ostane u blizini klupe svoje momčadi.

Ako je bilo koja momčad uputila zahtjev za minutu odmora nakon što je lopta na raspolaganju izvođaču slobodnog bacanja za prvo ili jedino slobodno bacanje, minuta odmora se dodjeljuje:

- Ako je posljednje ili jedino slobodno bacanje bilo uspješno.
- Ako nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja slijedi ubacivanje na produženoj središnjoj crti nasuprot zapisničkom stolu.
- Ako je dosuđena pogreška između slobodnih bacanja. U tom slučaju slobodna bacanja će se izvesti i minuta odmora odobriti prije izvođenja nove kazne zbog pogreške.
- Ako je dosuđena pogreška prije nego lopta postane živa nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U tom slučaju minuta odmora će se odobriti prije izvođenja nove kazne zbog pogreške.
- Ako je dosuđen prekršaj prije nego lopta postane živa nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U tom slučaju minuta odmora će se odobriti prije izvođenja ubacivanja lopte u igru.

U slučaju serije slobodnih bacanja i/ili posjeda lopte, kojoj je uzrok kazna za više od 1 pogreške, svaka serija se tretira posebno.

## ZAMJENA

Zamjena je prekid igre koji je zatražio zamjenik da bi postao igrač.

Momčad može zamijeniti igrača(e) kada je prilika za zamjenu.

Prilika za zamjenu počinje:

- Za obje momčadi, kada lopta postane mrtva, kada je sat za igru zaustavljen i kada sudac završi svoju komunikaciju sa zapisničkim stolom.
- Za obje momčadi, kada lopta postane mrtva poslije uspješnog posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja.
- Za momčad koja je primila pogodak iz igre, kada sat za igru pokazuje 2:00 minute ili manje u četvrtom razdoblju ili svakom produžetku.

Prilika za zamjenu završava kada je lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje ili za prvo ili jedino slobodno bacanje.

Igrač koji je postao zamjena i zamjenik koji je postao igrač ne mogu ponovno ući u igru i isto tako izaći iz igre dok lopta ponovno ne postane mrtva nakon faze igre u kojoj je vrijeme teklo, osim:

- Ako je momčad ostala sa manje od 5 igrača na igralištu.
- Ako se igrač, koji ima pravo na slobodna bacanja kao rezultat ispravljanja pogreške, nalazi na klupi pošto je bio pravilno zamijenjen.

Zamjena se ne odobrava momčadi koja je postigla pogodak iz igre, u trenutku kada sat za igru pokazuje 2:00 minute ili manje u četvrtom razdoblju ili produžetku, osim ako je sudac zaustavio igru.

### Postupak

Samo zamjenik ima pravo tražiti zamjenu. Mora osobno (ne trener ili pomoćni trener) otići do zapisničkog stola i jasno zatražiti zamjenu, pokazujući ispravan službeni znak rukama, ili sjesti na stolicu za zamjene. Mora odmah biti spreman za igru.

Zahtjev za zamjenu može se povući samo prije nego što se oglasi znak zapisničara za zamjenu.

Čim počne prilika za zamjenu, zapisničar oglašavanjem signala daje znak sucima da je zatražena zamjena.

Zamjenik čeka izvan granične crte sve dok sudac ne zazviždi, da znak za zamjenu i rukom ga pozove da uđe u igralište.

Igrač koji je zamijenjen ne mora se javiti ni zapisničaru ni sucu. Dopusšteno mu je da izravno ode na klupu svoje momčadi.

Zamjene se moraju obaviti što je moguće brže. Igrač koji je napravio 5 pogrešku ili je isključen mora biti zamijenjen odmah (približno za 30 sekundi). Ako, po prosudbi suca, dođe do nepotrebnog zastoja igre, dosuđuje se minuta odmora momčadi koja je prekršila ovu odredbu. Ako momčad nema više pravo na minutu odmora, dosuđuje se tehnička pogreška zbog odugovlačenja igre protiv trenera te momčadi i označava se sa „B“.

Ako je zamjena zatražena za vrijeme minute odmora ili tijekom intervala igre, osim intervala igre u poluvremenu, zamjenik se mora javiti zapisničaru prije nego uđe u igru.

Ako izvođač slobodnog bacanja mora biti zamijenjen:

- Zbog ozljede.
- Zbog 5 osobnih pogrešaka.
- Zbog isključenja.

slobodno bacanje(a) mora izvesti njegov zamjenik, koji ne može biti ponovno zamijenjen sve dok ne odigra razdoblje igre u kojem je vrijeme teklo.

Ako je bilo koja momčad uputila zahtjev za zamjenu nakon što je lopta na raspolaganju izvođaču slobodnog bacanja za prvo ili jedino slobodno bacanje, zamjena se dodjeljuje:

- Ako je posljednje ili jedino slobodno bacanje bilo uspješno.
- Ako nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja slijedi ubacivanje na produženoj središnjoj crti nasuprot zapisničkom stolu.
- Ako je dosuđena pogreška između slobodnih bacanja. U tom slučaju slobodna bacanja će se izvesti i zamjena odobriti prije izvođenja nove kazne zbog pogreške.
- Ako je dosuđena pogreška prije nego lopta postane živa nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U tom slučaju zamjena će se odobriti prije izvođenja nove kazne zbog pogreške.
- Ako je dosuđen prekršaj prije nego lopta postane živa nakon posljednjeg ili jedinog slobodnog bacanja. U tom slučaju zamjena će se odobriti prije izvođenja ubacivanja lopte u igru.

U slučaju serije slobodnih bacanja, kojoj je uzrok kazna za više od 1 pogreške, svaka serija se tretira posebno.

## PROMJENJIVI POSJED LOPTE

Promjenjivi posjed lopte je način stavljanja žive lopte u igru ubacivanjem umjesto podbacivanjem.

Ubacivanje promjenjivim posjedom lopte:

- **Započinje** kada je lopta na raspolaganju igraču koji izvodi ubacivanje.
- **Završava** kada:
  - Lopta dotakne igrača ili je propisno dotakne igrač u igralištu.
  - Momčad koja ubacuje loptu napravi prekršaj.
  - Se živa lopta zaglavi između obruča i ploče tijekom ubacivanja.

### Postupak promjenjivog posjeda lopte

U svim situacijama podbacivanja momčadi naizmjenično dobivaju promjenjivi posjed lopte za ubacivanje najbliže mjestu na kojem se dogodila situacija podbacivanja.

Pravo na prvi promjenjivi posjed lopte imat će momčad koja ne stekne posjed žive lopte na igralištu nakon podbacivanja.

Momčad koja ima pravo na sljedeći promjenjivi posjed lopte na kraju bilo kojeg razdoblja, započinje sljedeće razdoblje ubacivanjem lopte na produženoj središnjoj crti nasuprot zapisničkom stolu, osim ako za kaznu treba administrirati slobodna bacanja i posjed lopte.

Momčad kojoj se dodjeljuje ubacivanje stečeno pravilom promjenjivog posjeda označava se strelicom za promjenjiv posjed u smjeru protivničkog koša. Strelica se okreće u suprotnom smjeru čim se završi ubacivanje stečeno pravilom promjenjivog posjeda.

Mogućnost za ubacivanje stečena pravilom promjenjivog posjeda se gubi ako momčad napravi prekršaj tijekom ubacivanja. Strelica za označavanje promjenjivog posjeda se odmah okreće

u suprotnom smjeru te time označava da će protivnici momčadi koja je napravila prekršaj imati pravo na ubacivanje kod sljedeće situacije s podbacivanjem. Utakmica se zatim nastavlja dodjeljivanjem lopte za ubacivanje momčadi koja nije napravila prekršaj na mjestu prethodnog ubacivanja.

Pogreška bilo koje momčadi:

- Prije početka razdoblja, ali ne prvog, ili
- tijekom ubacivanja dobivenog pravom na promjenjivi posjed

ne povlači za sobom gubitak prava na promjenjivi posjed momčadi koja ima pravo na ubacivanje lopte.

## STATUS LOPTE

Lopta može biti živa ili mrtva

Lopta postaje **živa** kada:

- Za vrijeme podbacivanja, lopta napusti ruku(e) suca.
- Je za vrijeme slobodnog bacanja, lopta na raspolaganju igraču koji izvodi slobodno bacanje.
- Je za vrijeme ubacivanja, lopta na raspolaganju igraču za ubacivanje.

Lopta postaje **mrtva** kada:

- Je postignut pogodak iz igre ili slobodnog bacanja.
- Sudac zazviždi dok je lopta živa.
- Je očito da lopta neće ući u koš prilikom slobodnog bacanja nakon kojeg slijedi:
  - Drugo(a) slobodno(a) bacanje(a).
  - Druga kazna (slobodno(a) bacanje(a) i/ili posjed).
- Se oglasi signal sata za igru označavajući kraj razdoblja.
- Se oglasi signal sata za napad dok momčad ima posjed lopte.
- Loptu u letu prilikom šuta na koš iz igre dodirne igrač bilo koje momčadi nakon što:
  - Sudac zazviždi.
  - Se oglasi signal sata za igru označavajući kraj razdoblja.
  - Se oglasi signal sata za napad.

Lopta **ne** postaje **mrtva** i pogodak se priznaje, ako je postignut, kada je:

- Lopta u letu prilikom šuta na koš iz igre i:
  - Sudac zazviždi.
  - Oglasi se signal sata za igru označavajući kraj razdoblja.
  - Oglasi se signal sata za napad.
- Lopta u letu prilikom slobodnog bacanja i sudac zazviždi zbog bilo kojeg prekršaja pravila koje se ne odnosi na izvođača slobodnog bacanja.
- Protivnički igrač napravi pogrešku dok je lopta još u posjedu igrača koji je u momentu šuta i koji završava svoj šut na koš kontinuiranom kretnjom započetom prije nego što je učinjena pogreška.

Ova odredba ne vrijedi i pogodak se ne priznaje ako:

- Je nakon što sudac zazviždi napravljen novi pokušaj (moment) šuta.
- Se za vrijeme kontinuirane kretnje igrača koji je u momentu šuta oglasi signal sata za igru označavajući kraj razdoblja ili signal sata za napad.

## POSJED LOPTE

Momčad ima posjed lopte kada igrač te momčadi ima posjed nad živom loptom tako što je drži ili vodi ili ima živu loptu na raspolaganju.

Posjed momčadi **se nastavlja** kada:

- Igrač te momčadi ima posjed nad živom loptom.
- Suigrači međusobno dodaju loptu.

Posjed momčadi **završava** kada:

- Protivnička momčad stekne posjed lopte.
- Lopta postane mrtva.

Lopta napusti ruku(e) igrača prilikom šuta na koš iz igre ili slobodnog bacanja